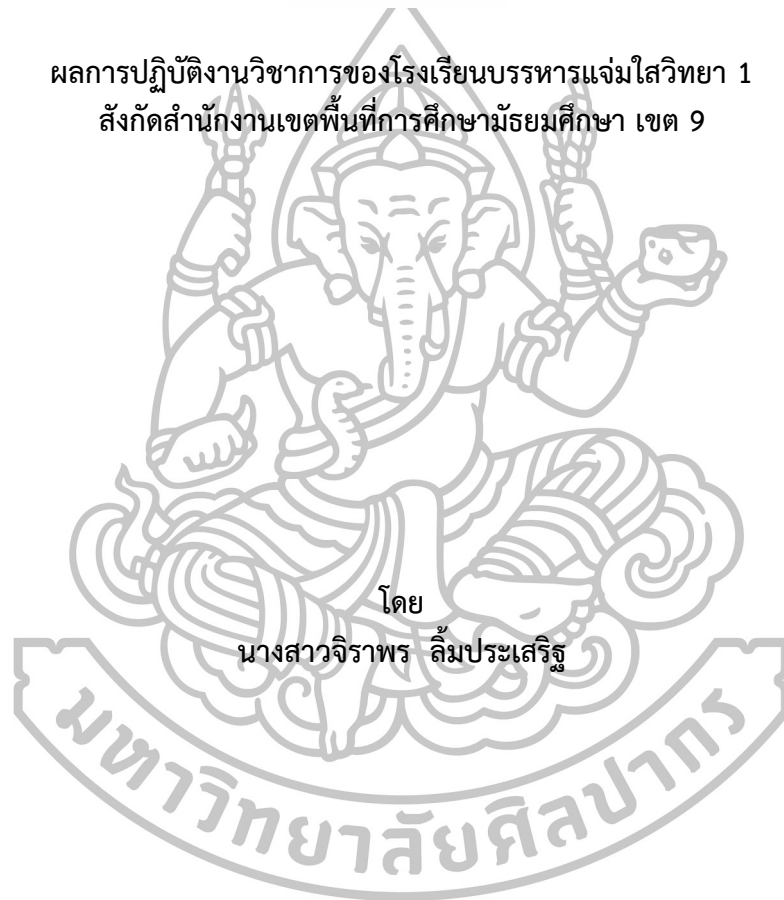

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ACADEMIC PERFORMANCE OF BANHARNJAMSAIWITTAYA I SCHOOL
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Education Administration
Department of Education Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้ การค้นคว้าอิสระเรื่อง
“ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9” เสนอโดย นางสาวจิราพร ลิ้มประเสริฐ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ดร. ปารีชาติ กมลยะบุตร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์)

...../...../.....

57252304 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ

จรรยา ลิ้มประเสริฐ : ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร. สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์. 225 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 76 คน ประกอบด้วย กลุ่มบริหาร 16 คน ครูปฏิบัติการสอน 49 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 14 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 6) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7) การแนะแนว 8) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 9) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 10) การวางแผนงานด้านวิชาการ 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 13) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 14) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน 1) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) การนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

57252304 : MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : ACADEMIC ADMINISTRATION

JIRAPORN LIMPRASERT : ACADEMIC PERFORMANCE OF BANHARNJAMSAIWITTAYA 1 SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9 : INDEPENDENT STUDY
ADVISOR : SAMRERNG ONSAMPANT Ph.D., 225 pp.

The purposes of this research were to know 1) the result of academic performance of Banharnjamsaiwittaya 1 School under the Secondary Educational Service Area Office 9 2) comparison the opinions concerning academic performance of Banharnjamsaiwittaya 1 School under the Secondary Educational Service Area Office 9 when classified by position this research is a descriptive research. The samples group were 16 administrators, 49 teachers and 11 Committees of Basic of Education. The instrument was a questionnaire base on concept of the Basic Education Commission. The statistics were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and one-way ANOVA.

The research findings were as follows :

1. The result of the academic performance of Banharnjamsaiwittaya 1 School under the Secondary Educational Service Area Office 9 in overall was at the high level when considering each item. It was found that 14 items were at the high level. The arithmetic mean was arranged from high to low as following 1) measurement and evaluation of learning achievement and transfer of credits 2) teaching and learning management in schools 3) selection books for academic 4) developing internal assurance system and educational standard 5) developing the curriculum of the school 6) developing the learning process 7) guidance 8) academic promotion and support for individual families organizations and work units and related institutions 9) setting regulations and guidelines on academic work of school 10) academic planning 11) cooperate in academic development with others 12) developing and using technology for education 13) developing and supporting to have learning resources 14) developing or operating participation in local curriculum development. 3 items were at the medium level. 1) supporting community to have strength in academic work 2) researching to develop the quality of academic work 3) supervising of academic work

2. The comparison of the opinions concerning academic performance of Banharnjamsaiwittaya 1 School under the Secondary Educational Service Area Office 9. When classified by the position were not different.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2016

An Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์การค้นคว้าอิสระที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และ ดร. ปาริชาติ กมลยะบุตร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ส่งผลให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะทางการคิด และการบริหารจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ ที่เมตตาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และช่วยตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์และการแปลผลของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ นายราชันย์ ทิพนนตรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ พร้อมทั้งขอขอบคุณคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกท่านของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลการวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาเพื่อระลึกถึงพระคุณบิดามารดาที่ให้ชีวิต อบรมสั่งสอน และคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

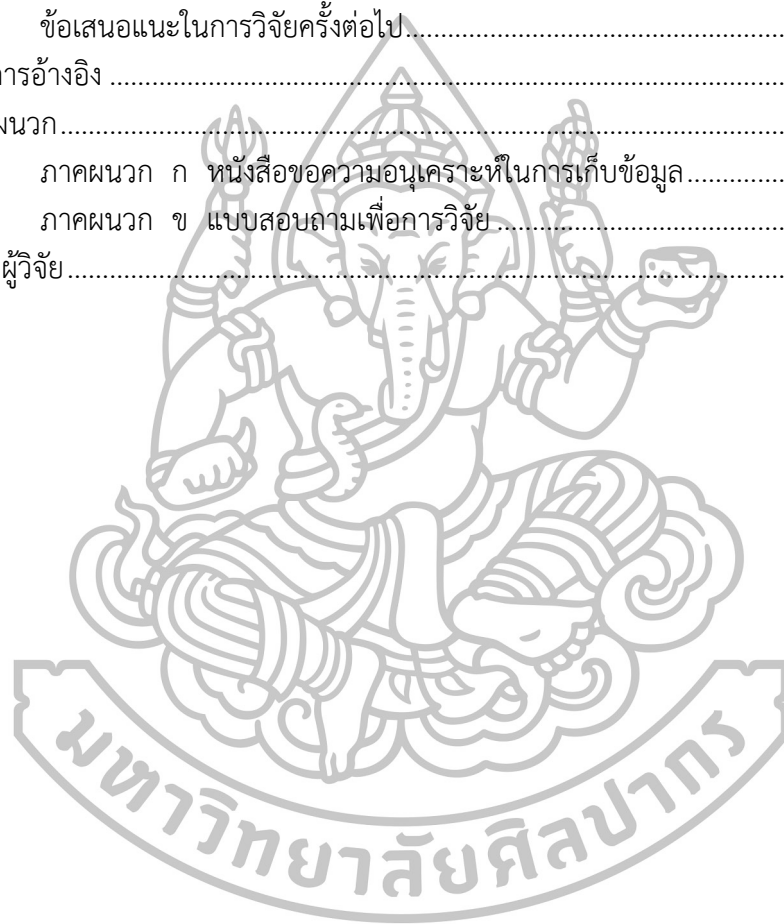

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ข้อคำถามของการวิจัย.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	15
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	17
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	17
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
การบริหารงานวิชาการ.....	18
ความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษา.....	18
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	19
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	20
ขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการ.....	30
การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น.....	
การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น.....	30
การวางแผนงานด้านวิชาการ.....	35
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	39
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา.....	40
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	52
การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	53
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	61
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	65
การนิเทศการศึกษา.....	68
การแนะแนว.....	72

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	74
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	79
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	80
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน	
สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	81
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	84
การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	85
การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	87
โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	91
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	94
งานวิจัยในประเทศ	94
งานวิจัยต่างประเทศ	107
สรุป	108
3 การดำเนินการวิจัย	109
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	109
ระเบียบวิธีวิจัย	110
แผนแบบการวิจัย	110
ประชากร	111
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	111
ตัวแปรที่ศึกษา	111
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	116
การเก็บรวบรวมข้อมูล	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	117
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	117
สรุป	118
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	120
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9	123
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของ	
โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	
เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	179

บทที่	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	182
สรุปลผลการวิจัย.....	182
อภิปรายผลการวิจัย.....	183
ข้อเสนอแนะ	202
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	202
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	203
รายการอ้างอิง	204
ภาคผนวก.....	212
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล.....	213
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	215
ประวัติผู้วิจัย.....	225

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555-2557 จำแนกตามวิชา (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)6
2	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555-2557 จำแนกตามวิชา (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)6
3	แสดงผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ ในแต่ละรายวิชาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2555-25578
4	แสดงผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ ในแต่ละรายวิชาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2555-25579
5	จำนวนครูและบุคลากร 92
6	จำนวนนักเรียน 92
7	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 111
8	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 121
9	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม 124
10	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น 128
11	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ..... 131
12	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 134
13	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 137

14	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	140
15	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	143
16	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	146
17	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	149
18	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การนิเทศการศึกษา	152
19	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การแนะแนว.....	155
20	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	158
21	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ.....	161
22	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น.....	164
23	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา.....	167

24	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา.....	170
25	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	173
26	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	176
27	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใส วิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)	179

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย 14
2	ขอบเขตของการวิจัย..... 16
3	การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในสถานศึกษา 34
4	กระบวนการวางแผนงานวิชาการ..... 37
5	ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร 44
6	กระบวนการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา 63
7	องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา..... 77

บทที่ 1

บทนำ

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด”¹

การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน จากคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” แสดงให้เห็นว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ประเทศใดที่มีประชากรที่มีความรู้และการศึกษาที่ดีมีคุณภาพย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นมีการพัฒนาตามไปด้วย ในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่เจริญรุดหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงกันในพหุมิติด้านข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ ด้วยกลไกจากคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะความรู้มีบทบาทอย่างสำคัญจนกลายเป็นกระแสควบคุมเศรษฐกิจและสังคมโลก เกิดการแข่งขันกันอย่างเสรี² ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่มีความหลากหลายนั้นต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงการวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเราไม่สามารถควบคุมได้ ประเทศใดมีการเตรียมความพร้อมย่อมสามารถเผชิญและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ซึ่งการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพได้นั้นก็ต้องอาศัยเครื่องมือในการพัฒนา ก็คือ การศึกษา การศึกษานับเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ ตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

¹ พระบรมราโชวาท, พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ วันที่ 27 กรกฎาคม 2524 เข้าเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559 เข้าถึงได้จาก <https://nawapom.wordpress.com>

² กระทรวงศึกษาธิการ, กรอบทิศทาง การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), 3.

ตลอดชีวิต³ โดยมีความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁴ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ⁵

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันไร้ขีดจำกัดที่เกิดขึ้น ทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นโลกไร้พรมแดน ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในโลก จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างรอบด้าน และสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ ซึ่งการศึกษามีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสม ตรงตามความต้องการใช้กำลังคนของประเทศและสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้⁶

“การศึกษา” จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งยวด และเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำหรับการศึกษาในประเทศไทย หากดูจากสภาพที่เกิดขึ้นในสังคมหลายๆ ฝ่ายกำลังเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การศึกษาของไทยกำลังมีปัญหา จะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากสังคม ซึ่งมีการทำวิจัย

³ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 2.

⁴ เรื่องเดียวกัน, 5.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 4.

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, “แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2557 – 2561),”วารสารวิจัยการศึกษา 2, 2 (มกราคม-มีนาคม 2557) : 1.

ออกมาหลายๆ ครั้งที่สะท้อนถึงความล้มเหลวของการศึกษาในบ้านเรา ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย การแก้ปัญหาการศึกษาบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือร่วมใจกันทั้งระบบ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองที่ปรับตัวอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง จนเกิดการแสวงหาของการสร้างความเข้มแข็งในโลกของการแข่งขันที่ชัดเจนขึ้นโดยลำดับ ประกอบกับทิศทางการร่วมมือกันด้านการพัฒนาภูมิภาคและประเทศในเขตภูมิภาคเดียวกันเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้น ในความร่วมมืออย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม เพื่อก้าวสู่ประชาคมโลก และประชาคมอาเซียนในปี 2558 ยังเป็นแรงขับที่สำคัญในการเร่งพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง⁷

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข⁸ และมาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย⁹ โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคลก็เพื่อที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง คล่องตัว และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ¹⁰ โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำกับสนับสนุนและมีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ต้องทราบขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และจัดการสถานศึกษา ไว้ด้วยกัน

⁷ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานวิจัยและพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2 (ฉบับสรุป) (กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2556), 16.

⁸ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545, 5.

⁹ เรื่องเดียวกัน, 7.

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.), 39.

4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป¹¹

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าทุกภาคส่วนของ สังคมเห็นตรงกันว่า การศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างคนไทยให้ มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ซึ่งต้องส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น และ ภาคส่วนต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน ลงทุนด้านการศึกษาและให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น¹² เพราะกลยุทธ์สำคัญในการแข่งขันในเวทีโลก คือ คุณภาพและสมรรถภาพของคนไทยทุกคนโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง การพัฒนาเด็กไทยให้มีความพร้อมรองรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนในปี 2558 คุณภาพและสมรรถภาพดังกล่าว หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เขียน การคิดคำนวณ คณิตวิเคราะห์ ความสามารถทางเทคโนโลยี และการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาสากลและภาษาของ ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ เด็กไทยควรมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ความรู้ใน วิชาแกนตามศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม และทักษะทางข้อมูล สื่อ และเทคโนโลยี พร้อมทั้งทักษะชีวิตในระบบเศรษฐกิจสังคม พหุวัฒนธรรม ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์รุนแรงและภัยพิบัติต่างๆ ความท้าทายดังกล่าว เป็นแรงผลักดัน ให้การศึกษาไทยต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน¹³

งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งทั้ง ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เป็นหลักซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้อง

¹¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 32.

¹² สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, **“โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”** (กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2558), ก.

¹³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย จำกัด, 2557), 16.

ทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้¹⁴ ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่กับลักษณะงานนั้น¹⁵

ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยยังไม่ถึงระดับมาตรฐานสากล ถึงแม้จะมีแนวโน้มว่าจะดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพผู้เรียนในระดับนานาชาติ¹⁶ ถ้าพิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่สามารถให้การศึกษาที่มีคุณภาพและเตรียมความพร้อมนักเรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับประชาคมโลกได้เท่าที่ควร โดยค่าดัชนีชี้วัดความสามารถทางการแข่งขันเปรียบเทียบกับ 60 ประเทศ โดย IMD ในปี 2557 พบว่าลดลงจากเดิม 2 อันดับ มาอยู่ที่อันดับที่ 29 โดยตัวชี้วัดด้านการศึกษาโดยรวมอยู่อันดับที่ 54¹⁷ จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ Programme for International Student Assessment (PISA) 2012 จำนวน 65 ประเทศ ในภาพรวม พบว่า ผลประเมิน PISA ของนักเรียนไทยกลุ่มอายุ 15 ปี มีความสามารถในการอ่านของไทยมีคะแนนเฉลี่ย 441 ได้อันดับที่ 48 การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ไทยมีคะแนนเฉลี่ย 427 ได้อันดับที่ 50 ส่วนการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ไทยมีคะแนนเฉลี่ย 444 คะแนน อยู่ที่อันดับ 48¹⁸ และคะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 วิชา อยู่ลำดับที่ 50 จาก 65 ประเทศ โดยทำคะแนนเฉลี่ยได้ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD และต่ำกว่าประเทศหรือเขตเศรษฐกิจในเอเชีย เช่น ไต้หวัน จีน สิงคโปร์ ฮองกง ไต้หวัน มาเก๊า ญี่ปุ่น ประเทศเหล่านี้ได้อันดับสูง 10 อันดับแรก¹⁹ และในปี 2015 ผลการประเมินทั้งสามวิชากลับมีคะแนนลดลงจาก PISA 2012 โดยการอ่านเป็นด้านที่มีคะแนนลดลงมากที่สุด (ลดลง 32 คะแนน)

¹⁴ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), 9.

¹⁵ ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 1.

¹⁶ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2557), 8.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, 17.

¹⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาวิชาการการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557** (กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2557), ช.

¹⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาวิชาการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”** (กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด, 2559), 54.

รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ (ลดลง 23 คะแนน) และด้านคณิตศาสตร์ (ลดลง 11 คะแนน)²⁰ เมื่อนำมาจัดอันดับพบว่า คะแนนวิชาการอ่านอยู่ที่อันดับ 57 ขณะที่คะแนนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อยู่อันดับที่ 54 ทั้งคู่ จากจำนวน 72 ประเทศ โดยถือว่าอันดับและคะแนนลดลงจากการทดสอบเมื่อปี 2012 ในทุกรายวิชา ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS 2011) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทั้ง 2 วิชาของไทย ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 500 คะแนน ซึ่งคณิตศาสตร์ ไทยได้ 427 คะแนน วิทยาศาสตร์ ไทยได้ 451 คะแนน²¹ โดยวิชาคณิตศาสตร์ อยู่อันดับ 28 ของ 48 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ และวิชาวิทยาศาสตร์อยู่อันดับที่ 25 จาก 48 ประเทศ และไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มอ่อนที่สุด ประเทศที่ได้คะแนนสูง ลำดับ 1-5 ด้านคณิตศาสตร์ คือ เกาหลีใต้ (คะแนนเฉลี่ย 613) สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น ด้านวิทยาศาสตร์ คือ สิงคโปร์ (คะแนนเฉลี่ย 590) ไต้หวัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์²²

จากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 ดังตารางต่อไปนี้²³

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555-2557 จำแนกตามวิชา (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

วิชา	ปีการศึกษา		
	2555	2556	2557
ภาษาไทย	54.48	44.25	35.20
สังคมศาสตร์	47.12	39.37	46.79
ภาษาอังกฤษ	28.71	30.35	27.46
คณิตศาสตร์	26.95	25.45	29.65
วิทยาศาสตร์	35.37	37.95	38.62

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”** (กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, 2559), 46

²⁰ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, **สรุปผลการวิจัย PISA 2015** (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 4

²¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557** (กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค, 2557), ช.

²² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”** (กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด, 2559), 55.

²³ เรื่องเดียวกัน, 46-47.

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555-2557 จำแนกตามวิชา (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

วิชา	ปีการศึกษา		
	2555	2556	2557
ภาษาไทย	47.19	49.26	50.76
สังคมศาสตร์	36.27	33.02	36.53
ภาษาอังกฤษ	22.31	25.35	23.44
คณิตศาสตร์	22.73	20.48	21.74
วิทยาศาสตร์	33.10	30.48	32.54

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร” (กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, 2559), 47

จากตารางที่ 1 และ 2 แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ที่เห็นเด่นชัดคือ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในทุกช่วงชั้น โดยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ นักเรียนทั้งประเทศได้คะแนนเฉลี่ยต่ำมาก คือ 21-23 คะแนน (จากคะแนนเต็มร้อย) เท่านั้น คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ 2 วิชา (ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์) ได้ 27-29 คะแนน แม้แต่วิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และวิชาสังคมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนทั้งประเทศก็สอบได้คะแนนเฉลี่ยต่ำ คือ มากกว่า 30 คะแนน เล็กน้อย ผลการเปรียบเทียบรอบ 3 ปี ส่วนใหญ่คะแนนเฉลี่ยไม่ได้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ บางระดับ บางวิชาคะแนนเฉลี่ยต่ำลงด้วยซ้ำ สถิตินี้นอกจากสะท้อนว่านักเรียนไทยโดยเฉลี่ยทำคะแนนได้ต่ำแล้ว ยังสะท้อนว่าการจัดการศึกษาให้นักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ มีคุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันสูงมาก²⁴

ปัญหาของการวิจัย

บทบาทสำคัญของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจากที่มาและความสำคัญสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษา แต่ในปัจจุบันผลของจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา กำลังเป็นจุดวิกฤตของการศึกษาไทย ผลจากการวิจัยของหลายๆหน่วยงาน ระบุใกล้เคียงกัน การศึกษาไทยน่าเป็นห่วง ความรู้ความสามารถของเด็กไทยลดน้อยลง

²⁴ เรื่องเดียวกัน, 47.

โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจในการจัดการศึกษา ปัจจุบันก็ประสบปัญหาในเรื่องของคุณภาพ การศึกษาเช่นเดียวกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ได้จัดอันดับผลการประเมิน คุณภาพการศึกษา (O-NET) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 เฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่เขตในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจัดอันดับตามร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในทุกรายวิชา พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 มีค่าร้อยละของคะแนนค่าเฉลี่ยในทุกรายวิชา อยู่ในลำดับที่ 8 จากทั้งหมด 32 โรงเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.72 คะแนน และ 36.73 คะแนน ตามลำดับ ผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ²⁵

ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2555 - 2557 ในแต่ละรายวิชาเปรียบเทียบกับระดับประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 3 ตารางที่ 3 แสดงผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ ในแต่ละรายวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2555-2557

รายวิชา	ปีการศึกษา 2555			ปีการศึกษา 2556			ปีการศึกษา 2557		
	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า
ภาษาไทย	55.56	54.48	+1.08	45.96	44.25	+1.71	34.51	35.20	-0.69
สังคมศึกษาฯ	47.00	47.12	-0.12	39.71	39.37	+0.34	45.69	46.79	-1.10
ภาษาอังกฤษ	27.26	28.71	-1.45	29.37	30.35	-0.98	26.36	27.46	-1.10
คณิตศาสตร์	26.33	26.95	-0.62	25.97	25.45	+0.52	28.23	29.65	-1.42
วิทยาศาสตร์	35.91	35.37	+0.54	38.75	37.95	+0.80	38.58	38.62	-0.04
สุขศึกษาฯ	55.73	56.67	-0.94	61.13	58.30	+2.83	60.30	59.32	-0.98
ศิลปะ	43.51	43.31	+0.2	45.45	43.65	+1.80	45.30	43.14	+2.16
การงานอาชีพฯ	48.18	47.39	+0.79	47.28	44.46	+2.82	46.78	45.42	+1.36

ที่มา : โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1, “รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555-2557” (เอกสารฝ่ายบริหารงานวิชาการ, 2557), 25.

²⁵ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, “รายงานผลการทดสอบ ระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” (เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2557), 3.

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศ พบว่าคะแนนมีแนวโน้มลดต่ำลง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2557 คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศเกือบทุกรายวิชา ดังนี้ วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.69 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.10 วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.10 วิชาคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.42 วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.04 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.98 มีเพียง 2 รายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คือ วิชาศิลปะคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 2.16 วิชาการงานอาชีพคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 1.36

ตารางที่ 4 แสดงผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ ในแต่ละรายวิชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2555-2557

รายวิชา	ปีการศึกษา 2555			ปีการศึกษา 2556			ปีการศึกษา 2557		
	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า	โรงเรียน	ประเทศ	+สูงกว่า /-ต่ำกว่า
ภาษาไทย	49.04	47.19	+1.85	49.24	49.26	-0.02	49.25	50.76	-1.51
สังคมศึกษาฯ	36.33	36.27	+0.06	32.47	33.02	-0.55	34.28	36.53	-2.25
ภาษาอังกฤษ	19.32	22.13	-2.81	23.36	25.35	-1.99	20.80	23.44	-2.64
คณิตศาสตร์	20.15	22.73	-2.58	17.39	20.48	-3.09	19.06	21.74	-2.68
วิทยาศาสตร์	32.36	33.10	-0.74	28.38	30.48	-2.10	32.52	32.54	-0.02
สุขศึกษาฯ	53.96	53.70	+0.26	61.54	62.03	-0.49	50.25	51.94	-1.69
ศิลปะ	34.53	32.73	+1.80	28.20	29.00	-0.80	37.00	34.64	+2.36
การงานอาชีพฯ	48.03	45.76	+2.27	50.55	49.98	+0.57	50.66	49.01	+1.65

ที่มา : โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1, “รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555-2557” (เอกสารฝ่ายบริหารงานวิชาการ, 2557), 26.

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาในระดับโรงเรียนกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศพบว่ามีแนวโน้มลดต่ำลง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2556 และ 2557 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศพบว่า ยังต่ำกว่าระดับประเทศเกือบทุกรายวิชา ดังนี้ ในปีการศึกษา 2556 วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.02 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.55 วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.99 วิชาคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 3.09 วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 2.10

วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.49 วิชาศิลปะคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.80 มีเพียงรายวิชาเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คือ วิชาการงานอาชีพฯ คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 0.57 ส่วนในปีการศึกษา 2557 วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.51 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 2.25 วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 2.64 วิชาคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 2.68 วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.02 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1.69 มีเพียง 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คือ วิชาศิลปะคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 2.36 วิชาการงานอาชีพฯ คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 1.65

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดศึกษาตั้งแต่ในระดับนานาชาติ จนลงมาถึงระดับโรงเรียน พิจารณาได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยในระดับโรงเรียนเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศ พบว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับโรงเรียนมีแนวโน้มลดต่ำกว่าในระดับประเทศเกือบทุกรายวิชา มีบางรายวิชาที่คะแนนเพิ่มขึ้น แต่คะแนนที่เพิ่มขึ้นก็ยังมีค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 จากผลคะแนนที่ลดต่ำลง ส่งผลให้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ลดต่ำลงนั่นเอง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดที่โรงเรียนควรพัฒนา คือ ด้านผลการจัดการศึกษา โดยผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับดีในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาต่างประเทศ²⁶ จากปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมาในเรื่องของคุณภาพการศึกษาพบว่ายังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษา เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากหลักสูตรของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของผู้เรียน ขาดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาไม่ได้คุณภาพ ขาดการวางแผนงานด้านวิชาการ ขาดการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆ ขาดการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ หรืออาจเกิดจากปัญหาอื่นๆ ที่แทรกซ้อน เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังจะเห็นได้ว่าคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา

²⁶ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1, “รายงานผลการประเมินภายนอกกรอบสาม” (เอกสารฝ่ายนโยบายและแผน, 2557), 9.

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาควรนำผลการประเมินที่ได้ไปศึกษาหาสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลจากการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อให้ทราบสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุง พัฒนา และหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคตสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดจุดประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับใด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและหาคำตอบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัยไว้เป็นกรอบของการศึกษา โดยนำแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่กล่าวว่า องค์กระบวนเปิด ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับตัวป้อน (Inputs) จากสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษานั้นคือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่ นโยบายการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่ เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการของการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการบริหาร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผล ให้ได้มาซึ่งผลผลิต คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณภาพของโรงเรียน โดยมีข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อม ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางภูมิศาสตร์²⁷

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้หลายท่าน อาทิเช่น จรุณี แก้วเอี่ยม กล่าวว่า งานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาได้แก่การบริหารงานวิชาการเพราะเป็นงานหลักที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษาให้ความรู้ความสามารถซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา²⁸ ส่วนจิตติมา วรรณศรี กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ 7) การนิเทศภายใน²⁹ ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการไว้เป็น 17 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตร

²⁷ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, *Educational Administration: Concepts and Practices*, 6th ed. (CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012), 20-21.

²⁸ จรุณี แก้วเอี่ยม, *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ* (สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 3.

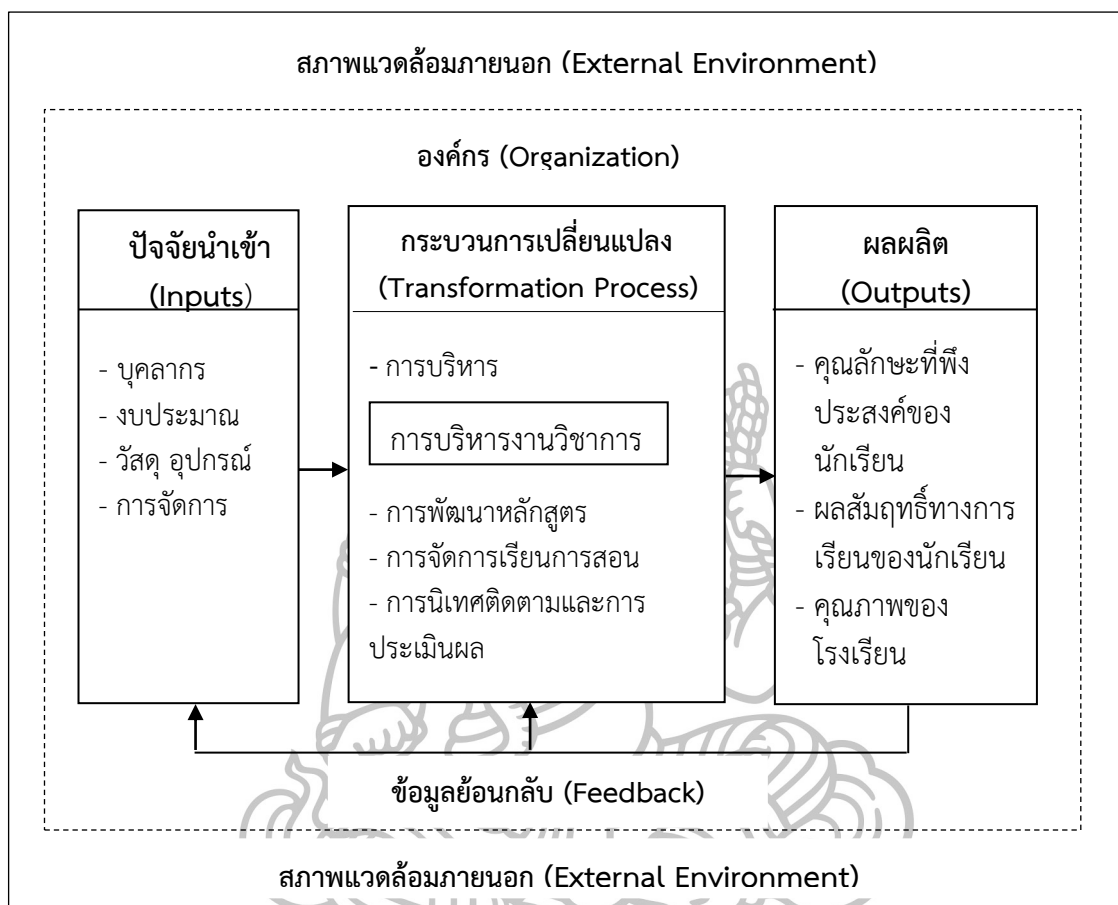
²⁹ จิตติมา วรรณศรี, *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3, 2557), 6.

ของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา³⁰

ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ดังปรากฏใน แผนภูมิที่ 1

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กรุงเทพ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 29.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration : Concepts and Practices**, 6th ed. (CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012), 20-21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550), 29.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารงานวิชาการ ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจไว้ 17 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา³¹ ดังแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 2

³¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 29.

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กรุงเทพ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550), 29

ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูปฏิบัติการสอน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 76 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยได้ให้นิยามความหมายของคำต่างๆไว้ ดังนี้

ผลการปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง ผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ โดยจำแนกออกเป็น 17 ด้าน 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 หมายถึง สถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตสุพรรณภักดีฯ จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งที่ หมู่ที่ 3 บ้านดอนเจดีย์ ตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสาระสำคัญ ประกอบด้วย สาระสำคัญเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ข้อมูลโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ผลการปฏิบัติงานวิชาการ

ความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษา

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น¹

ในการจัดการศึกษาทุกระดับงานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารการศึกษา ก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนั้นการบริหารงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและวิธีการจัดการหรือบริหารงานวิชาการมักนิยมกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ทำหน้าทีงานวิชาการอย่างเต็มที่เพื่อให้มีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) อันเป็นผลให้ความรู้และวิธีการใหม่ๆ ทำให้โรงเรียนก้าวหน้าต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง²

¹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 1.

² ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ การจัดการและการบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550), 1.

สมิทท์ และคณะ (Smith and others) จากการศึกษา ในด้านการใช้เวลาในการบริหาร และให้ความสำคัญกับงานในสถานศึกษา ภาระงานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร แบ่งงานออกเป็น 7 ประเภท คือ 1) การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 2) การบริหารงานบุคคล ได้แก่ บุคคล ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20 3) งานบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20 4) งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5 5) งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5 6) งานบริหารความสัมพันธ์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5 6) งานบริหารทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 5³

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้แตกต่างกัน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน⁴

จันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ⁵

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ⁶

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย

³ Edward W. Smith and Others, *The Educator's Encyclopedia*. (New Jersey : Prentica Hall, 1961), 170.

⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *การบริหารงานวิชาการ*, 2.

⁵ จันทรานี สงวนนาม, *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี : บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553), 148.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 99.

การวางแผนการ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน⁷

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับ การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนมุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้น การที่โรงเรียนจะจัดงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน จึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในประเด็นต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากรรวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

⁷ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 5 (สงขลา : โรงพิมพ์หน้าศิลป์, 2554), 29.

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอา ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักศึกษาเน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน⁸

การดี อนันต์นาวิ ได้กำหนดขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงานวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁹

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 7 ภารกิจ 28 ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

⁸ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, 3-4.

⁹ การดี อนันต์นาวิ, หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มนตรี, 2557), 281.

4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ¹⁰

ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนด ขอบข่ายและภารกิจด้านการบริหารวิชาการ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล 17 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹¹

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหาร งานวิชาการตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้
 - 1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้
 - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

¹⁰ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552), 5.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, 41.

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมิณผลและปรับปรุง

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติตามเสนอ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้

2.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแลนิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 6 ประการ ดังนี้

3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรม นำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่างๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ และการศึกษาทางเลือก

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 นิเทศติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 7 ประการ ดังนี้

5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา

5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รู้จักประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5.7 ศึกษา ค้นคว้า พัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 8 ประการ ดังนี้

6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

6.2 การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษา

6.3 วัดผลประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆรายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการผ่านช่วงชั้นและการจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียนครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือ ห้องเรียนห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี และสวนหนังสือ

8.3 ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศกำกับติดตามประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9. การนิเทศการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 3 ประเภท ดังนี้

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลกรณีการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละ

บุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 9 ประการ ดังนี้

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กร แนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนวครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นและคณะอนุกรรมการแนะแนว

10.6 ดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 7 ประการ ดังนี้

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนา และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)

11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของ เดมมิ่ง (Deming Cycle)

11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันอื่นๆ

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเรียนของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการและที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการในท้องถิ่น

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองของนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับ สถาบันการศึกษาอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของ สถานศึกษาไว้ 6 ประการ ดังนี้

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกัน จัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.4 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

16.1 ศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผน ในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งซื้อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

17.5 นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา¹²

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ของหลักสูตร โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ตามขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

¹² จรุงณี เก้าเอี้ยน, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, 13-21.

ขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการ

ขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีเนื้อหาสาระที่สำคัญในการดำเนินงานวิชาการ 17 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจให้
ท้องถิ่นเป็นผู้จัดการการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมแต่ละท้องถิ่น
เป็นการศึกษาที่มุ่งตัวบุคคล ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ
การเรียนรู้ เพื่อศึกษาและพัฒนาตนเองต่อเนื่องตลอดชีวิต รูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันของ
บุคคลและชุมชน อันจะนำไปสู่คนที่มีความสุข มีการปรับตัวที่ดีเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชุมชน
สังคม และประเทศชาติ รู้จักเลือกรับข่าวสารข้อมูลที่มีอยู่หลากหลาย นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้
อย่างเหมาะสมเพื่อการเตรียมคนเข้าสู่สังคมโลกโลกาภิวัตน์ จึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการและ
วิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งจุดหมาย
ปลายทางของคนในยุคโลกาภิวัตน์ คือ การอยู่ในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ท่ามกลาง
การแข่งขัน ภายใต้ความร่วมมือกัน และรู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการในชีวิตของผู้
เรียนอย่างแท้จริง¹³

หลักสูตรท้องถิ่น เป็น หลักสูตรที่พัฒนาจากสภาพปัญหาและความต้องการหรือวิถีชีวิต
ของผู้เรียน บางครั้งอาจจะพัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางที่ปรับให้เข้ากับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน
ตามท้องถิ่นต่างๆ หรือพัฒนาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน หลักสูตร
ท้องถิ่นจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ เน้นการเรียนรู้ชีวิตของ
ตนเอง ปรับตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ การใช้เทคโนโลยีข่าวสารในการเรียนรู้
ต่างๆ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง¹⁴ เหตุผลที่ต้องทำหลักสูตรท้องถิ่นเนื่องจาก
หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง และใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้
ผู้เรียนทั่วประเทศ มีมาตรฐานทางด้านการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้อย่าง
กว้างขวางในระดับประเทศเช่นนี้จึงมีเนื้อหาสาระกว้าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ
ความต้องการของท้องถิ่นอยู่มาก เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
จึงมีการนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาใน
ท้องถิ่นนั้นๆ

การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งเนื้อหาองค์ความรู้
ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพอิสระ ศิลปวัฒนธรรม

¹³ อุดม เขยกิจวงศ์, หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ (กรุงเทพฯ :
บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2545), 4.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 6.

ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชนและสังคม นั้นๆ ที่สถานศึกษากำหนด การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งมีแนวทางในการจัดทำสาระท้องถิ่น ดังนี้

1. ศึกษากรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้
2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทราบจุดเน้นหรือประเด็นปัญหาสำคัญที่โรงเรียนให้ความสำคัญหรือกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน
3. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนและนักเรียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระท้องถิ่น
4. ดำเนินการจัดทำสาระท้องถิ่นในลักษณะจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ปรับกิจกรรมการเรียน การสอน หรือจัดกิจกรรมเสริม หรือบูรณาการ¹⁵

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ภรณ์ยพล วิวรรณมงคล กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 12 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น เป็นขั้นแรกของการพัฒนาหลักสูตรควรมีการจัดตั้งคณะทำงานประมาณ 5-8 คน และคัดเลือกจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชา ด้านการสอนด้านสภาพของท้องถิ่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรบุคคลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คณะทำงานต้องดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้เราจัดทำขึ้นเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของท้องถิ่น การศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนอาจศึกษาในหลายๆ ด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพปัจจุบันและอนาคต ความหวังของชุมชน สำนวณสภาพความต้องการของผู้เรียน ศึกษาทำความเข้าใจกับหลักสูตรแม่บท วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น จุดประสงค์ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่น่าหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุผลหลังจากที่เรียนในรายวิชานั้นแล้ว ในการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชานั้น คณะทำงานควรศึกษาจากสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นผู้เรียน จุดประสงค์ในระดับกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ของรายวิชานั้นๆ

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเนื้อหา คณะทำงานจะต้องนำจุดประสงค์ที่ระบุไว้แล้วข้างต้น จากขั้นตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์กำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชานั้นอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาดังกล่าวครอบคลุมส่วนที่เป็นทั้งความรู้และทักษะด้วย จากนั้นจึงแยกแยะออกเป็นเนื้อหาย่อยซึ่งในส่วนนี้เองที่คณะทำงานสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาที่จะนำมาสอนให้เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู (กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 10.

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดกิจกรรม เมื่อได้เนื้อหาแล้ว คณะทำงานควรกำหนดกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์แต่ละข้ออย่างละเอียดกิจกรรมที่กำหนดไม่ควรมากเกินไป เน้นทักษะกระบวนการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประสานกิจกรรมและชี้แนะ

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดคาบเรียน ในการกำหนดคาบเรียนมักถือเอาโครงสร้างเวลาเรียนของรายวิชานั้น และมักถือเอาโครงสร้างของแม่บทและปริมาณของเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนเป็นเครื่องกำหนด กล่าวคือ ในระดับประถมศึกษาจำนวนคาบเวลาเรียนที่กำหนดนั้นจะต้องไม่ทำให้คาบเวลาเรียนสำหรับกลุ่มประสบการณ์ หน่วยย่อยที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไป ในส่วนมัธยมศึกษารายวิชาที่จะทำกำหนดให้ เป็นรายวิชาบังคับเลือก คาบเวลาเรียนที่กำหนดจะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ถ้าเป็นรายวิชาเลือกเสรีสามารถกำหนดตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียนแต่ควรให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของกลุ่มวิชาที่เป็นเดิมอยู่ด้วย ในกรณีที่เนื้อหามากก็อาจทำเป็นเนื้อหาวิชาได้

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมิน การกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลในรายวิชาที่จัดทำขึ้นใหม่เพื่อผู้ปฏิบัติจะดำเนินการวัดผลประเมินผลตรงกับเจตนาของหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลต่อการใช้หลักสูตรในที่สุด สิ่งที่ควรระบุในขั้นตอนนี้คือ รายวิชานี้จะมีการวัดผลและประเมินผลประเภทใด (ก่อนเรียนระหว่างเรียน หลังเรียนและ/หรือเมื่อจบหลักสูตร) วิธีการวัดผลประเมินผลหรือเครื่องมือที่ใช้วัดผลในแต่ละประเภทย่อยอะไรบ้าง เช่น การสังเกต การซักถาม การให้ตอบ ผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพอะไร การตัดสินผู้เรียนในการผ่านรายวิชาเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำเอกสารหลักสูตร หลังจากที่จะตามเอกสารหลักสูตรรายวิชาใหม่แล้วคณะทำงานควรจะทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรหรือครูผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยท้องถิ่นสามารถดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรได้ในลักษณะดังนี้

- 8.1 ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
- 8.2 ปรับรายละเอียดของเนื้อหา
- 8.3 ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่
- 8.4 จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่
- 8.5 จัดทำเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่างๆ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง โดยคณะทำงานอาจประชุมพิจารณาร่วมกันหรือให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมทดสอบองค์ประกอบของหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร ภาษาที่ใช้มีความแน่ชัดเพียงใด จากนั้นคัดเลือกกลุ่มทดลองและกำหนดวิธีการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่ในวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นตอนที่ 10 การเสนอขอการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว คณะทำงานต้องนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่เขียนตามแบบฟอร์ม ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แล้วเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับชั้นเพื่อขออนุมัติการใช้

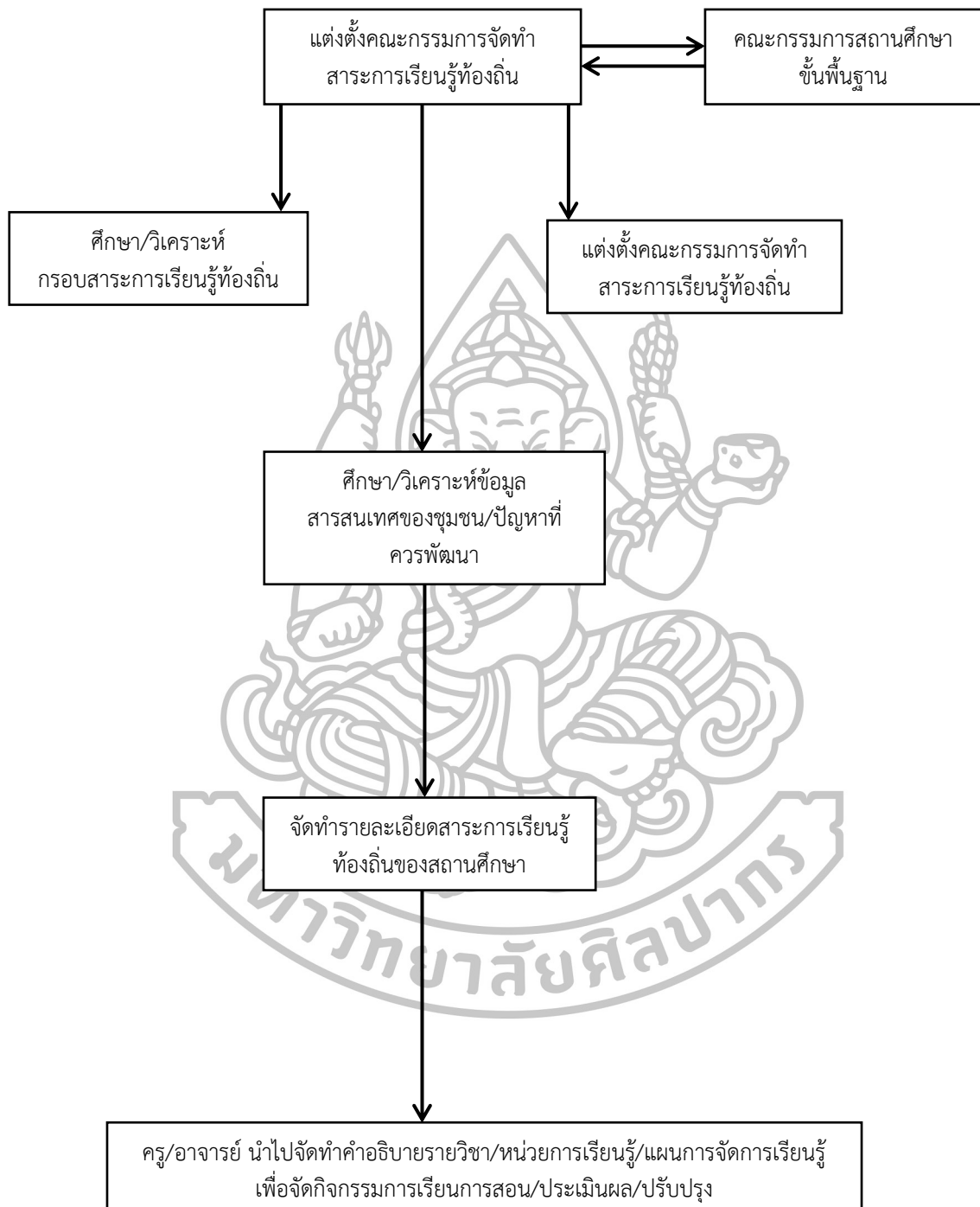
ขั้นตอนที่ 11 การนำหลักสูตรไปใช้ ขณะรอการอนุมัติใช้หลักสูตรคณะทำงานจะต้อง ดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรควบคู่กันไป และเมื่อหลักสูตรได้รับอนุมัติเรียบร้อยแล้วจะได้ ดำเนินการใช้หลักสูตรทันที คณะทำงานจะต้องเตรียมจัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร ถึงแม้ว่าจะมีคู่มือครูในการใช้หลักสูตร หรือเอกสารประกอบหลักสูตรอื่นๆ แต่ผู้อ่านอาจจะเข้าใจ ไม่ตรงกันหรือไม่เข้าใจอย่างชัดเจนก็ได้ การจัดการอบรมควรจัดในรูปการประชุมเชิงปฏิบัติการ และควรคำนึงถึงผู้เข้ารับการอบรม งบประมาณที่ต้องใช้ วัสดุ หลักสูตร วิทยากร สถานที่ที่ใช้ ฝึกอบรม เป็นต้น เมื่อการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสิ้นสุดลงแล้ว ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะต้องนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูด้วย เพื่อให้การสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 12 การประเมินผลหลักสูตร หลังจากที่ครูได้นำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนระยะ หนึ่งแล้ว ในขั้นการดำเนินการต่อไปก็คือโรงเรียนควรมีการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรว่า เป็นอย่างไร ให้ผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของการประเมินผลหลักสูตร คือ

- 12.1 เพื่อดูว่าหลักสูตรเมื่อนำไปปฏิบัติจริงได้ผลเพียงใดบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่
- 12.2 เพื่อหาทางปรับปรุงหลักสูตรถ้าพบสิ่งบกพร่อง
- 12.3 เพื่อหาข้อดีข้อเสียในวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
- 12.4 เพื่อช่วยการตัดสินใจของฝ่ายบริหารว่าควรจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปอีกหรือไม่

การประเมินผลหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนว่าจะประเมินผลหลักสูตรในส่วนใดบ้าง เช่น ประเมินผลเอกสารหลักสูตร ประเมินการใช้หลักสูตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหรือ ประเมินหลักสูตรทั้งระบบและวางแผนด้วยว่าจะดำเนินการเมื่อไหร่ เพื่อให้แน่ใจว่าผลที่ได้รับจาก การประเมินสามารถนำไปใช้ได้ทันการณ์ จากนั้นจึงกำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานผลเพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจว่าหลักสูตรนี้มีคุณค่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขส่วนใด หรือควรยกเลิกไป ดังแผนภูมิที่ 3¹⁶

¹⁶ กรัณย์พล วิวรรณมงคล, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.), 63.

แผนภูมิที่ 3 การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในสถานศึกษา

ที่มา : กรัณย์พล วิวรรณมงคล, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.), 63.

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

การวางแผนเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ การวางแผนเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารทุกระดับ เพราะการวางแผนจะช่วยกำหนดทิศทางและทำให้บุคลากรเข้าใจตรงกันถึงขั้นตอนดำเนินงานหรือแนวทางการปฏิบัติงานอันจะก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นระบบ และส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายของงานวิชาการ

สันติ บุญพิรมย์ กล่าวว่า การวางแผน คือ กระบวนการซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยกำหนดสิ่งที่พึงปฏิบัติในอนาคต¹⁷

สมิต สัจฉกร กล่าวว่า การวางแผน เป็นกระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบายการปฏิบัติ และระยะเวลาที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุผล¹⁸

สาคร สุขศรีวงศ์ กล่าวว่า การวางแผน คือ การกำหนดพันธกิจ เป้าหมายและแผนงาน เพื่อให้องค์การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ประสงค์¹⁹

สรุป การวางแผนเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย พันธกิจ เพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความสำคัญของการวางแผนงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้เห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้นการวางแผนวิชาการ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษามีงบประมาณและทรัพยากรจำกัด การวางแผนจะช่วยให้ใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด
2. การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่จะทำในอนาคตไว้ล่วงหน้า โดยการได้ศึกษาถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงอื่น เพื่อช่วยให้ผู้ทำงานสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น
3. สถานศึกษาจะประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ หลายงาน เช่น งานวิชาการ งานกิจการนักเรียนนักศึกษา งานธุรการ ซึ่งแต่ละงานจะมีภาระหน้าที่และแผนการดำเนินงานของตนเอง สามารถจัดแผนร่วมกันระหว่างงานต่างๆ จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้และช่วยเหลือกันและกันได้

¹⁷ สันติ บุญพิรมย์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์, 2552), 66.

¹⁸ สมิต สัจฉกร, การวางแผนปฏิบัติงาน, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553), 13.

¹⁹ สาคร สุขศรีวงศ์, การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร, (กรุงเทพฯ : จี.พี.ไซเบอร์ พรีนซ์, 2551), 99.

4. การวางแผนทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ²⁰

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวว่า ความจำเป็นของการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ในการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนงานวิชาการเนื่องจากมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. องค์ประกอบจากภายนอกสถานศึกษามีดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน

1.2 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมหลักสูตรและการสอนจำเป็นต้องเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมตลอดจนการอนุรักษ์ธรรมชาติการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

1.3 การเปลี่ยนแปลงการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการดำเนินชีวิตซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ การเรียนการสอนจึงต้องผู้เรียนได้รู้จักการใช้พลังงานที่ถูกต้อง

1.4 การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรสู่สังคมอุตสาหกรรมและการก้าวหน้าไปสู่สังคมข่าวสารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

2. การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา

2.1 ความจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน

2.2 ความต้องการประเมินผลงานในการทำงานบุคคลต้องทราบถึงผลสำเร็จของงาน การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดทั้งเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2.3 ความต้องการความร่วมมือในการทำงานสถานศึกษาจะต้องดำเนินการบุคคลหลายฝ่าย การวางแผนจะช่วยรวมกลุ่มพลังภายในสถานศึกษา²¹

หลักการวางแผนงานวิชาการ

การวางแผน เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ทำให้เห็นทิศทางและเป้าหมายขององค์กร การวางแผนงานวิชาการควรยึดหลักการ ดังนี้

1. พิจารณาขอบข่ายภาระงานวิชาการที่จะต้องดำเนินการอย่างครอบคลุมและเป็นเหตุเป็นผลโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานการตัดสินใจในการวางแผน

2. กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้

3. กำหนดโครงการ/กิจกรรมที่จะปฏิบัติอย่างชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

4. กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมที่จะปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยสอดคล้องวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

²⁰ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, 97.

²¹ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 5, 34-35.

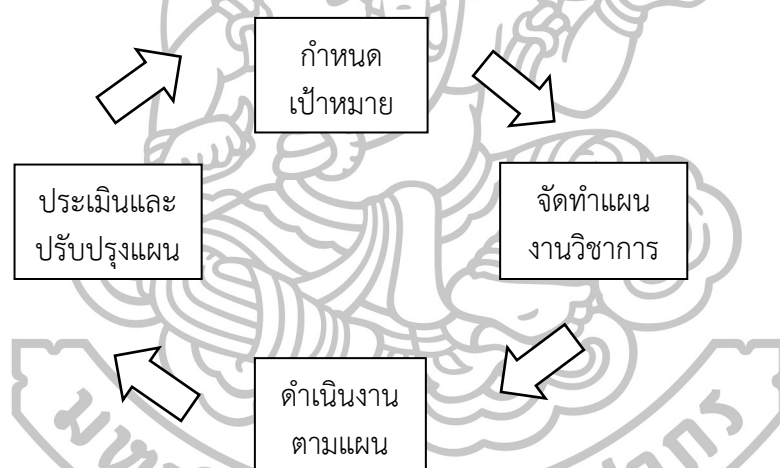
5. กำหนดทรัพยากรต่างๆ อาทิ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท

6. กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและมีความรู้ความสามารถหรือมีความสนใจในโครงการ/กิจกรรมนั้น²²

กระบวนการวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนงานต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้การกำหนดแผนหรือแนวทางในการดำเนินงานวิชาการ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ตลอดจนเกิดการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานและผลผลิตอย่างต่อเนื่อง กระบวนการวางแผนงานวิชาการจึงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมาย
2. การจัดทำแผนงานวิชาการ
3. ดำเนินงานตามแผน
4. การประเมินและปรับปรุงแผน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการวางแผนงานวิชาการ

ที่มา : จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3, 2557), 19.

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมาย เป็นการดำเนินการเพื่อกำหนดเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การสำรวจปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในศึกษานโยบายและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้การกำหนดแนวปฏิบัติเกิดผลตรงตามเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติ หลักฐาน และสภาพปัจจุบันของงานวิชาการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนงานวิชาการและร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงานวิชาการให้ชัดเจน โดยมีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา เช่น การรับนักเรียนการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน เป็นต้น รวมทั้งการคาดการณ์เกี่ยวกับทรัพยากร

²² จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 18.

ต่างๆ และสิ่งที่จะเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานวิชาการเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ตลอดจนการป้องกันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนงานวิชาการ เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานวิชาการให้ครอบคลุมและชัดเจนกิจกรรมที่ปฏิบัติได้แก่ กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของงานหรือคุณภาพงาน กำหนดทางเลือกหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงานรวมทั้งพิจารณาทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติกิจกรรม ควรเขียนเป็นแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน กำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด รวมทั้งระบุ ผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม อาทิ การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนมีจุดมุ่งหมายอะไร ทำกิจกรรมอะไรบ้าง เมื่อใดใครรับผิดชอบ การจัดครูเข้าสอนและการจัดทำตารางการสอน การวัดและประเมินผลนักเรียนตามหลักสูตรจะใช้วิธีการอย่างไร เมื่อไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินงานตามแผน เป็นการนำแผนงานวิชาการที่จัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติ อันเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะแม้ว่าจะมีการวางแผนที่ดีแต่หากไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ตามแผนที่กำหนดก็ย่อมไม่เกิดประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย กิจกรรมที่ปฏิบัติในการดำเนินงานตามแผน อาทิ การประชุมสร้างความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับแผน การนิเทศติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยอาจใช้เครื่องมือ อาทิ รายการตรวจสอบ (Check list) แผนผังการปฏิบัติงาน (Flow Chart) ตารางแสดงกิจกรรมและกำหนดเวลาปฏิบัติ (Gantt Chart) เพื่อช่วยในการควบคุมการปฏิบัติตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและปรับปรุงแผน เป็นการตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามแผน วิชาการสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ในการประเมินแผน อาทิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานการประเมินผลโครงการเพื่อนำผลที่เกิดขึ้นมาสรุปและตัดสินใจว่า บรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เกิดผลกระทบใดจากการดำเนินงานและพิจารณาปรับแผนหรือยกเลิกโครงการกิจกรรมใดหรือไม่ เป็นข้อมูลสารสนเทศสะท้อนกลับ และเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการวางแผนงานวิชาการในปีต่อไป แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงแผนปีต่อไปให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น²³

สรุปได้ว่า การวางแผนเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและมีบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำในการวางแผน โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา ได้ร่วมกันคิดพิจารณาและตัดสินใจในการวางแผนดำเนินงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การวางแผนจะช่วยให้มองเห็นภาพการดำเนินงานและความสำเร็จในอนาคต นอกจากนี้การวางแผนยังช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยขั้นตอนการวางแผนงานวิชาการที่สำคัญ ประกอบด้วย กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนงานวิชาการ การดำเนินงานตามแผน ประเมินและปรับปรุงแผนงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

²³ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 18-20.

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการและการดำเนินการเรียนการสอนจะเป็นไปได้ด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ²⁴

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดแนว 4 การจัดการศึกษา มีสาระเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในมาตรา 22 และมาตรา 24 ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้²⁵ ในมาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่เรียนใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกรายวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียน และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้วิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ท้องถิ่น ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ²⁶

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่เรียนใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

²⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, 151.

²⁵ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 43.

²⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 36.

ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีสารสนเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม²⁷

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ²⁸ หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมมีคุณภาพและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม²⁹

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้ด้วยกัน 2 ความหมาย คือ 1) การปรับปรุงหลักสูตรและ 2) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับโรงเรียน หรือระบบโรงเรียน จุดหมายของการสอน วัสดุ หลักสูตร วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล โดยจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรทั้งระบบติดต่อกันไปหรือปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสม สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การดัดแปลงให้แตกต่างออกไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงแบบหลักสูตร³⁰

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Curriculum Development และหากจะพิจารณาคำว่า พัฒนา (Development) จะมีความหมายใน 3 ลักษณะ คือ

²⁷ เรื่องเดียวกัน, 37.

²⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 131.

²⁹ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 29.

³⁰ Good V. Carter, Dictionary Of Education, 3rd ed. (New York : Mc Graw Hill), 1973. 153.

1. การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง
3. การเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า

ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ใน 3 ลักษณะดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลยิ่งขึ้น และการเปลี่ยนแปลง เป็นไปในทิศทางที่กำหนดไปในแนวทางที่ต้องการ ตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว³¹

ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน ซึ่งมีการดำเนินงานตั้งแต่ การวางแผน การออกแบบ การจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน³²

วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อสารการเรียนรู้ต่างๆ การวัดและประเมินผล การใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและการบริการหลักสูตร³³

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม³⁴

ฉันท ชาติทอง กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับ แต่ง เสริม หรือการดำเนินงานอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน³⁵

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง เป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดการกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป

³¹ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, การจัดการและการบริหารงาน, 28-29.

³² ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์, การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์, 2556), 211-212.

³³ วิชัย วงษ์ใหญ่, การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : ธนศวรการพิมพ์, 2543), 10.

³⁴ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 5, 41.

³⁵ ฉันท ชาติทอง, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, (นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, 2552), 70.

ความสำคัญของหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรให้แนวปฏิบัติแก่ครู
4. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

5. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนรู้และแนวการจัดประสบการณ์ที่จะเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นพลเมืองดีมีชีวิตที่ราบรื่นในสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม³⁶

วารินทร์ แก้วอุไร สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน หากมีหลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัยย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ
2. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะรูปร่างของสังคมในอนาคต
3. หลักสูตรกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติของพลเมืองที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม
4. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานของครู เพราะให้แนวทางโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล
5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารที่จะอำนวยความสะดวกควบคุมดูแลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล³⁷

สันติ บุญภิรมย์ กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นตัวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับ เช่น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอุดมศึกษา เป็นต้น
2. หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย
3. หลักสูตรเป็นตัวชี้วัดความเจริญงอกงามของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไป
4. หลักสูตรเป็นตัวชี้้นำในการรวบรวมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่ผู้สอนนำมาใช้สอนผู้เรียนให้ครบตามหลักสูตรที่ต้องการ
5. หลักสูตรเป็นตัวบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่คาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
6. หลักสูตรช่วยให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนอย่างถูกทาง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องมือของผู้บริหารการศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาใช้สำหรับการติดตาม ควบคุม และประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

³⁶ สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (เชียงใหม่ : เดอะโนเวลด์ เซ็นเตอร์, 2546), 17.

³⁷ วารินทร์ แก้วอุไร, เอกสารคำสอน การพัฒนาหลักสูตรและการสอน (พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549), 21-22.

8. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการที่แปลความมาจากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองของประเทศ

9. หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในอนาคต³⁸

ดังนั้นสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา โดยมีความสำคัญต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษา และผู้ปกครอง ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะใช้เพื่อหล่อหลอม กลุ่มเมลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นพลเมืองดีของสังคม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อหลักสูตรสถานศึกษา จะทำให้ครูรับรู้และเข้าใจตรงกันถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนช่วยให้ครูสามารถวางแผนจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดหมายของสถานศึกษาทั้งด้านเนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการวัดและประเมินผล การใช้สื่อแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา หลักสูตรเป็นเสมือนพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนหลักที่จะช่วยให้ทราบจุดมุ่งหมายและความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อผู้เรียนเป็นอย่างไร ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาจะมีลักษณะอย่างไร และสถานศึกษามีแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง

4. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง หลักสูตรสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบถึงจุดมุ่งหมายและความคาดหวังว่าเมื่อจบการศึกษามูลนิธิจะมีลักษณะมีคุณสมบัติเป็นอย่างไรบ้าง สถานศึกษาจะมีแนวทางจะพัฒนาผู้เรียนอย่างไร เพื่อประกอบการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น³⁹

³⁸ สันติ บุญภิรมย์, การบริหารงานวิชาการ, 44-45.

³⁹ จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 30-31.

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (Taba) ได้ให้ขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ความต้องการ
 2. ตั้งวัตถุประสงค์
 3. เลือกเนื้อหาวิชา
 4. รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ
 5. เลือกประสบการณ์การเรียนรู้
 6. จัดระบบประสบการณ์ในการเรียนรู้
 7. ตั้งเกณฑ์การประเมินผล จะประเมินอะไรและวิธีใด⁴⁰
- ทั้ง 7 ขั้นตอน สามารถย่อเป็น 5 ขั้นตอน ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

ที่มา : ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 36.

⁴⁰ Hilda Taba, *Curriculum Development Theory and Practice*, (New York : Harcourt, Brace and World, 1962), 12.

สกีลเบค (Skilbeck) กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวคิดของทาบาส ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 วินิจฉัยความต้องการจำเป็น
- ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกเนื้อหา
- ขั้นตอนที่ 4 การจัดเรียบเรียงเนื้อหาให้มีความเหมาะสม
- ขั้นตอนที่ 5 การเลือกประสบการณ์เรียนรู้
- ขั้นตอนที่ 6 การจัดเรียบเรียงประสบการณ์เรียนรู้ให้มีลำดับที่เหมาะสม
- ขั้นตอนที่ 7 กำหนดวิธีการประเมินผล⁴¹

สังต์ อุทรานันท์ ได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นวัฏจักร ดังนี้

1. จัดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร⁴²

สุนีย์ ภูพันธ์์ สรุปว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร⁴³

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. กำหนดเนื้อหาสาระโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน
4. กำหนดแนวทางจัดการเรียนรู้
5. กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล

⁴¹ M. Skilbeck, *School – Based Curriculum Development*, (London : Harper & Row, 1984), 41.

⁴² สังต์ อุทรานันท์, *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร* (กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2538), 36.

⁴³ สุนีย์ ภูพันธ์์, *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*, 174.

6. จัดทำเอกสารหลักสูตร

7. เสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและขออนุมัติใช้หลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัด

8. นำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

9. ประเมินหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่น และสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้⁴⁴

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ⁴⁵

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

⁴⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 3.

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, 4.

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์⁴⁶

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข⁴⁷

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, 4.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, 5.

และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม⁴⁸

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง⁴⁹

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, 6-7.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, 7.

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ⁵⁰

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้การสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดผล ประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยพิจารณาจากโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเป้าหมายและจุดเน้นของท้องถิ่น พร้อมทั้งพิจารณาความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมง จำนวนเวลาที่กำหนดเป็นเวลา รวมในการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้น หลักสูตรแกนกลางระบุให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, 8.

จากโครงสร้างเวลาเรียนดังกล่าว สถานศึกษาสามารถพิจารณาจัดแบ่งจำนวนเวลาสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับชั้นปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้ตามความเหมาะสม และอาจจัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมดังกล่าวในบางชั่วโมงของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกิจกรรมชุมนุมต่างๆ ก็ได้ นอกจากนี้ยังสามารถสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ โดยมีหลักฐานที่สามารถยืนยันเวลาที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวครบตามเวลาที่สถานศึกษากำหนด พร้อมทั้งการประเมินการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน⁵¹

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ วิจารณ์ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ⁵²

⁵¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 51.

⁵² กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 21-22.

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)⁵³

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด⁵⁴

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินงานที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน โดยเกี่ยวกับการจัดทำ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสภาพของสังคม เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะเป็นโครงร่างกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษ ให้วิชาความรู้การถ่ายทอด วัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด⁵⁵

⁵³ เรื่องเดียวกัน, 22.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, 24.

⁵⁵ ฆนัท ธาตุทอง, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, 3.

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁶ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ⁵⁷

⁵⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, 25.

⁵⁷ สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 13-14.

6. การวัดผล และประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็น เป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกกระดับไม่ว่าจะเป็น ระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ⁵⁸

ความหมายของการวัดและประเมินผล

สมนึก ภัททิยธนี กล่าวว่า การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ ความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการอันเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือใดๆ ผลจากการวัดจะออกมาเป็นจำนวนคะแนนสัญลักษณ์หรือข้อมูล⁵⁹

ชวลิต ชูกำแหง กล่าวว่า การวัดผล มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) มุ่งหมายในการวัด 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและ 3) การแปลผลและการนำผลไปใช้⁶⁰

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัด นั้นๆ เช่น การวัดความสามารถทางสมองด้านต่างๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ขนาด ของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นจำนวนตัวเลข⁶¹

ดังนั้นสรุปได้ว่าการวัดผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือข้อมูลอย่างมี กฎเกณฑ์เพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยใช้ เครื่องมือใดๆ อาทิ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม

การประเมิน (evaluation) เป็นกระบวนการที่ทำต่อจากการวัดผลแล้วตัดสินใจสรุป คุณค่าอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาผู้เรียน

⁵⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, 28.

⁵⁹ สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 6 (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551), 3.

⁶⁰ ชวลิต ชูกำแหง, การประเมินการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2553), 18.

⁶¹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, 166.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กล่าวว่า การประเมิน (evaluation) เป็นกระบวนการที่ทำต่อจากการวัดผลแล้วตัดสินใจสรุปคุณค่าอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียน⁶²

สมนึก ภัททิยธนี กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การตัดสินใจวินิจฉัยสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการวัดผลการศึกษาโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง⁶³

ชวลิต ชูกำแหง กล่าวว่า การประเมินผลมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ 1) ข้อมูลที่ได้จากการวัด 2) เกณฑ์ และ 3) การตัดสินใจค่า⁶⁴

ดังนั้นสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึกวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้มิติข้อมูลของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จรรยาวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนนหรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมิน

⁶² บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545), 9.

⁶³ สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 6, 3.

⁶⁴ ชวลิต ชูกำแหง, การประเมินการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 3, 18.

เพื่อตัดสินผลการเรียนที่ตัดสินให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน⁶⁵

พิชิต ฤทธิจรรย์ กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานของผู้เรียนว่ามีอย่างน้อยเพียงใดเพียงพอที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาต่อไปหรือไม่ เพราะเนื้อหาบางเรื่องจำเป็นต้องมีความรู้ทักษะพื้นฐานบางประการ ซึ่งหากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอก็จะช่วยปรับพื้นฐานหรือสอนเสริมให้มีความรู้พื้นฐานก่อน

2. เพื่อวินิจฉัย เป็นการค้นหาจุดบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ปัญหาหรือเรียนอ่อนเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดผู้เรียนจึงไม่เข้าใจ ไม่เกิดการเรียนรู้ หรือไม่บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียน ผู้เรียนมีปัญหาในประเด็นใด เนื้อหาใด เพื่อครูจะได้หาทางช่วยเหลือหรือสอนซ่อมเสริมให้ตรงกับปัญหาของผู้เรียน

3. เพื่อจัดตำแหน่งหรืออันดับ เป็นการนำผลการวัดของผู้เรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับกลุ่ม ช่วยให้สามารถจำแนกหรือจัดลำดับผู้เรียนแต่ละคนตามคะแนนความสามารถว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่ม อยู่ในระดับเก่ง ปานกลางหรืออ่อน เป็นอันดับที่เท่าใดของกลุ่ม

4. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการ เป็นการวัดเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ต่างกัน อาทิ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนกับหลังเรียน หรือเปรียบเทียบผลการเรียนภาคเรียนที่ 1 กับภาคเรียนที่ 2 ว่ามีพัฒนาการดีขึ้นหรือมีความเจริญงอกงามหรือไม่อย่างไร

5. เพื่อประมาณค่า เป็นการวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสินหรือสรุปคุณภาพโดยภาพรวมว่าการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด หลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ และนำไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

6. เพื่อทำนายหรือพยากรณ์ เป็นการวัดเพื่อนำผลการวัดไปใช้คาดคะเนหรือทำนายเกี่ยวกับการเรียนการศึกษาในอนาคตของผู้เรียน หรือใช้ในการพิจารณาว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติเหมาะสมและจะสามารถเรียนจนสำเร็จหรือไม่ มักใช้ในการแนะนำการศึกษาต่อว่าผู้เรียนคนใดควรศึกษาต่อในสาขาใด อาทิ แบบทดสอบวัดความถนัด แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา เป็นต้น

7. เพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการวัดผล เป็นการวัดผลระหว่างการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนหรือไม่ ผู้เรียนคนใดยังไม่เข้าใจ เพื่อครูจะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงการจัดกิจกรรม วิธีสอน หรือสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน ในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป⁶⁶

⁶⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 2.

⁶⁶ พิชิต ฤทธิจรรย์, หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ : แฮ้าส์ออฟ เคอร์มิส, 2553), 20-22.

ระดับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน

เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติ และสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา

เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำ ผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับ สถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการ จัดการเรียนการสอนตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนว ทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาวะความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือ กับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูล จากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้ใน

การวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาใน การดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึงที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและ ประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็น ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ ร่วมกัน⁶⁷

หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผล การประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิด โอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผล การเรียน

⁶⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, 28-29.

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

5. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้

7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบการศึกษาต่างๆ

8. ให้สถานศึกษาจัดทำและออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษา และรับรองผลการเรียนของผู้เรียน⁶⁸

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้นๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

⁶⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 12.

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา ที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหา ต่อการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้ คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา

ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียน หรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบ ที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับ ผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วม กิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา

ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน เป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วม กิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้⁶⁹

⁶⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**, 28-29.

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนจากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และการขอกลับเข้ารับการศึกษาคือการศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศนอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณาการเทียบโอนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการการเทียบโอนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่ควรเกิน 5 คน โดยมีแนวทางในการเทียบโอน ดังนี้
 - 3.1 กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรอื่น ให้นำรายวิชาหรือหน่วยกิตที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์/เนื้อหาที่สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียน และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน
 - 3.2 กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน
 - 3.3 กรณีการเทียบโอนนักเรียนที่เข้าโครงการแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน⁷⁰

สรุปได้ว่า การวัดผล และประเมินผลโอนผลการเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินผลในระดับชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนในการประเมินความรู้ ทักษะต่างๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรควบคู่ไปพร้อมกับการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

⁷⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 30.

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญและเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 24 วรรค 5 ได้กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และในมาตราที่ 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และในมาตรา 30 บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

พิชิต ฤทธิจรูญ กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน⁷¹

ศิริพงษ์ เศษายาน กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การสืบเสาะหาความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ⁷²

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การวิจัย เป็นเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน อย่างมีระบบ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผน กำหนดประเด็นปัญหาลงมือปฏิบัติตามแผนสังเกตผลที่เกิดขึ้น สะท้อนผลหลังจากลงมือปฏิบัติ ถ้ายังมีประเด็นปัญหาที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขก็วางแผน ลงมือปฏิบัติสะท้อนผล เป็นวงจรต่อไปจนบรรลุเป้าหมาย โดยผู้ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นครูผู้สอน⁷³

สุวิมล ว่องวานิช กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน ในการวิจัยที่ทำให้ครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น⁷⁴

⁷¹ พิชิต ฤทธิจรูญ, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 14.

⁷² ศิริพงษ์ เศษายาน, การวิจัยทางการศึกษา (กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด, 2556), 93.

⁷³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล และนิติการ, คู่มือเส้นทางครุมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), 106.

⁷⁴ สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), 21.

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และ กระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 2. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบ ปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ
 3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย
 4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา⁷⁵
- ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ข้อปฏิบัติในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้
1. ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัย มาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
 2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
 3. ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียน
 4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ
 5. สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง
 6. วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา⁷⁶

ขั้นตอนของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. เลือกประเด็นคำถามวิจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน
2. ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. วางแผนการวิจัย
4. ลงมือปฏิบัติพร้อมรวบรวมข้อมูล

⁷⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550, 38.

⁷⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล และนิติการ, คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย, 31.

5. วิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ/คุณภาพ
6. สรุปผลการวิจัย
7. แลกเปลี่ยนข้อค้นพบกับผู้อื่นหรือทำการเผยแพร่⁷⁷

กระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

กระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา การสร้างนวัตกรรม การทดลองใช้นวัตกรรม และการประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม ดังภาพต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 6 กระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
ที่มา : จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3, 2557), 97.

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา

โดยการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาในชั้นเรียน ซึ่งอาจใช้วิธีการต่างๆ อาทิ ข้อมูลจากบันทึกหลังสอน สถิติผลการเรียน การวินิจฉัยด้วยแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เป็นต้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาซึ่งอาจเกิดจากตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน หรืออาจเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้

⁷⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติ, คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย, 108.

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างนวัตกรรม

ครูสร้างสื่อ/นวัตกรรมต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน อาทิ รูปแบบสอน ชุดการสอน สื่อ CAI e-learning สำหรับการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ/หน่วยการเรียนรู้ใดๆ เป็นต้น ซึ่งต้องใช้เป็นสื่อหรือวิธีการในการจัดเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่จะสามารถเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ในขั้นตอนนี้ นอกจากการสร้างนวัตกรรมใหม่แล้ว เครื่องมืออื่นๆ ที่จะใช้ประกอบการดำเนินการจัดการเรียนรู้ก็ต้องดำเนินการจัดเตรียมให้พร้อม ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม หรือแบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม ความพึงพอใจ แบบประเมินนวัตกรรมที่สร้างขึ้น เป็นต้น โดยเครื่องมือต่างๆ ต้องพิจารณาตรวจสอบให้มีความครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้อาจให้ผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นใช้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรม

เป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ โดยการนำสื่อ/วิธีการ/นวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย เก็บรวบรวมข้อมูลขณะจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ เครื่องมือต่างๆ ที่สร้างขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของสื่อ/วิธีการ/นวัตกรรมที่สร้างขึ้นว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล อาจเป็นการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือการเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองใช้นวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและการปรับปรุง

เป็นขั้นตอนตรวจสอบความพึงพอใจ ความเหมาะสมของกระบวนการใช้สื่อ วิธีการ นวัตกรรมที่สร้างขึ้น ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข โดยอาจสอบถามจากผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการทดลองใช้นวัตกรรม เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับครูผู้สอนนำมาใช้ในการปรับปรุงสื่อ วิธีการ นวัตกรรมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในครั้งต่อไป⁷⁸

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น เป็นการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนยังมีส่วนช่วยส่งเสริมการคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์ของครู ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ กระบวนการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน /ปัญหา การสร้างนวัตกรรม การทดลองใช้นวัตกรรม และการประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม ทั้งนี้ในการออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนครูควรเลือกใช้แบบการทดลองที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เพื่อสะท้อนผลการวิจัยที่ตรงกับความเป็นจริง

⁷⁸ จิติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 97.

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งของบุคคลหรือสถานที่สำหรับให้ผู้เรียนได้ใช้การเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่สอดคล้องสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้มีความเป็นรูปธรรมซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ดีและรวดเร็วกว่าการฟังบรรยายในชั้นเรียน แหล่งเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับแรงบันดาลใจเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงมันเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ⁷⁹

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทของสถานศึกษา ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้วยกัน 4 ประการ ตามคู่มือแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือ ห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี และสวนธรรมะ เป็นต้น
3. จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทางหรือแผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถานบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
4. ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง⁸⁰

⁷⁹ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), 14.

⁸⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550, 39-40.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ตามคู่มือเส้นทางครุมีอาชีพสำหรับครูผู้ช่วย ได้ให้ข้อปฏิบัติในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาไว้ดังนี้

1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งใน
และนอกเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด
2. จัดทำเอกสารรวบรวมเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
สถานศึกษาอื่นๆ ที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียง
3. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิด
องค์ความรู้
4. ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
ที่จัดการศึกษา โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้แต่ละแหล่งเพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ทั้งภายใน
และภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น⁸¹

กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้

การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ นั้น ผู้บริหารและครูควรวางแผนดำเนินการอย่างละเอียด
รอบคอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้นๆ ได้ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้
โดยมีแนวทางดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้

ครูผู้สอนรายวิชาหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดเรียนรู้
โดยพิจารณาจากโครงการสอนซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนหาว่าการเรียนรู้ในเรื่องใด
มีความเหมาะสมใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในสถานศึกษาหรือภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
จากประสบการณ์จริง กรณีการใช้แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาหรือในชุมชน ครูผู้สอนควรจัดทำ
โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โดยขออนุญาตผู้บริหารและแจ้งขออนุญาตผู้ปกครองรวมทั้งประสาน
บุคลากรที่ปฏิบัติงานในแหล่งเรียนรู้นั้น เกี่ยวกับจุดประสงค์และรายละเอียดเกี่ยวกับการไปศึกษา
เรียนรู้ในครั้งนั้น ทั้งด้าน วัน เวลา จำนวนผู้เรียน กิจกรรมในการศึกษาเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 เตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้

ครูผู้สอนรายวิชาเตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยใช้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผน
กิจกรรมที่ผู้เรียนจะปฏิบัติการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการทำกิจกรรม ศึกษาเรียนรู้ การเตรียม
ประเด็นคำถามที่จะค้นหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้นั้น กำหนดกฎกติกาในการประพฤติตนของผู้เรียน
ระหว่างศึกษาเรียนรู้ ตลอดจนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ประกอบการเรียนรู้ตลอดจน
การวางแผนการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนและป้องกันความเสียหาย
ของแหล่งเรียนรู้นั้น

⁸¹ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, คู่มือเส้นทางครุมีอาชีพสำหรับครูผู้ช่วย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 3.

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้

ครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการนำผู้เรียนไปยังแหล่งเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือ กำกับ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและบรรลุ เป้าหมายที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้

ครูผู้สอนตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายของการไปศึกษาที่แหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยให้ ผู้เรียนได้ร่วมกันประเมินผลสะท้อนความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคใน การศึกษาแหล่งเรียนรู้ และนำข้อมูลมาสรุปประเมินการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อเป็นสารสนเทศใน การปรับปรุงพัฒนากระบวนการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพและการใช้ แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า⁸²

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัด กระบวนการเรียนการสอนโดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นไปที่การจัดการ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งประสานจัดการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย สถานศึกษามีแนวปฏิบัติดังนี้

1. สืบหาแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสาน ความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมมือกัน
4. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น⁸³

⁸² จิติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการใน, 68-69.

⁸³ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 5, 134-135.

9. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศ เป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของการจัดและบริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพต่างก็มีการนิเทศ เป็นหลักของการจัดกิจกรรม การบริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การนิเทศจึงเป็นกระบวนการของการศึกษา มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานการศึกษา⁸⁴ การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตาม สภาพแวดล้อมของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนระบบการจัดการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษาจำเป็นต้องรับความรู้ เพิ่มเติมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการและช่วยให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา⁸⁵ การนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนเป็น กระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานการจัดการศึกษาทุกด้าน⁸⁶ นับว่าเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลดี แก่การศึกษาหลายประการ

ความหมายของการนิเทศ

การนิเทศ มาจากภาษาอังกฤษว่า Supervision แปลความได้ว่า เป็นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ซูลิแวน และ แจนส์ (sullivan & glanz) กล่าวว่า การนิเทศ คือ กระบวนการทำงาน ร่วมกับครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน⁸⁷

บีช และ รีนฮาร์ตส์ (beach & reinhartz) กล่าวว่า การนิเทศ เป็นกระบวนการทำงาน ร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูกับนักวิชาการการสร้างความร่วมมือร่วมใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียน การสอนในสถานศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพของครู⁸⁸

⁸⁴ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, **การนิเทศการศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง (สงขลา : นำศิลป์โฆษณา จำกัด, 2557), 25.

⁸⁵ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ**, 221.

⁸⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 17.

⁸⁷ S. Sullivan, and J. Glanz, **Supervision that improves teaching and learning : Strategies and techniques**, 3th ed. (California: SAGE, 2009). 4.

⁸⁸ D. Beach, and J. Reinhartz, **Supervisory Leadership : Focus on Instruction**. (Massachusetts : Allyn and Bacon, 2000). 8.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหาร การศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา⁸⁹

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินการ ไปเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษามีความหมายกว้างขวางกว่าการแนะนำชี้แจง ในการจัดการเรียนการสอน แต่รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งจะส่งเสริมคุณภาพการทำงานของบุคลากร ทางการศึกษา เช่น การจัดการอบรมสัมมนา การผลิตวารสารทางการศึกษาเผยแพร่แก่ผู้ร่วมงาน เป็นต้น⁹⁰

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร หรือ ผู้นิเทศกับครู เพื่อดูแลช่วยเหลือให้แนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อะไร และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและส่งเสริม ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยทั่วไปมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
3. เพื่อส่งเสริมครูได้เรียนรู้ คิดค้น และพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อ แก้ปัญหาในชั้นเรียน
4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
5. เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในชั้นเรียน
6. เพื่อติดตาม ดูแล การจัดการเรียนรู้ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
7. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
8. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาวิชาชีพของครู
10. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย⁹¹

⁸⁹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, 223.

⁹⁰ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 5, 143.

⁹¹ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 107.

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานต้องมีหลักยึดในการทำงาน หลักการนิเทศ ภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดีและความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจ อาจารย์เป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพและปัญหา

การสำรวจสภาพและปัญหา เป็นการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงาน อาทิ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน โดยในการสำรวจหรือเก็บรวบรวมข้อมูล อาจใช้วิธีการประชุม ระดมสมอง การใช้แบบสำรวจหรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ และลำดับความรู้ ความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศ เป็นการร่วมกันพิจารณาวางแผนกำหนดแนวทางวิธีการหรือเทคนิคต่างๆ ที่จะใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยวิธีการนิเทศภายในที่เลือกใช้ควรให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาและสอดคล้องความต้องการของครู เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และจัดทำกำหนดการและปฏิทินการนิเทศภายใน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการนิเทศอย่างชัดเจน โดยการกำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ รวมทั้งการกำหนดและจัดเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศ อาทิ แบบสังเกต แบบประเมิน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

การดำเนินการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศภายใน โดยผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติการนิเทศตามกำหนดการในปฏิทินการนิเทศ โดยวิธีการหรือเทคนิคการนิเทศที่ได้วางแผนไว้ ระหว่างการนิเทศ ผู้นิเทศดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือประกอบการนิเทศที่จัดเตรียมไว้ อาจใช้การสังเกตหลักฐานต่างๆ ประกอบการบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ สรุปประเมินผล ของการนิเทศ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ทำให้การปฏิบัติงาน ไม่บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง

การประเมินผลและปรับปรุง เป็นการตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายและการแก้ไขปัญหาในการนิเทศ โดยอาจใช้การประชุมคณะผู้นิเทศเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการนิเทศ ตามแผนที่กำหนด และสรุปประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมทั้งการนำเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือปัญหาอุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการนิเทศมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมทั้งการสำรวจหรือ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาจากครูผู้รับการนิเทศ เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนการนิเทศในช่วงเวลาต่อไป⁹²

จะเห็นว่ากระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินงานอย่างมีแบบแผนโดยเริ่มจาก การวิเคราะห์งานการเรียนการสอนของครูเพื่อจะได้ทราบปัญหาหรือปัญหาที่จะต้องรีบแก้ไขปรับปรุง ก่อนหลัง แล้วจึงวางแผนที่จะดำเนินการโดยหาทางเลือกที่จะแก้ไขปัญหานั้นที่ดีที่สุด ต่อจากนั้นก็ ดำเนินการตามแนวขั้นตอนตามลำดับ จนถึงขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วจึงนำผลการปฏิบัติ ไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป⁹³

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวถึง การนิเทศจะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นขั้นตอนที่เป็น พื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศต้องทราบสภาพ ปัญหาและความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศ ภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการที่อาศัยหลักการ เหตุผลและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่า มีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้าง แล้วนำมาจัดทำแผน และโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนดวิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

⁹² จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 113.

⁹³ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การนิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง, 45-46.

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน การดำเนินการนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไป ปฏิบัติ เพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นขั้นสุดท้ายในการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และส่งเสริมครูให้พัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอื่นๆ รวมถึงการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อที่จะเอาความสามารถของครูออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย หรือแผนที่ได้กำหนดไว้อันมีเป้าหมายสำคัญ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของ สถานศึกษาอันจะส่งผลถึงคุณภาพการเรียนการสอน⁹⁴

10. การแนะแนว

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียน ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ส่วน เพื่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมแนะแนวจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคมเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็น พี่เลี้ยงและประสานงาน⁹⁵

⁹⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ, 2553), 222-234.

⁸⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 21.

การแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน⁹⁶

วัตถุประสงค์ของการแนะแนว

จุดหมายปลายทางของการแนะแนว คือ การที่เด็กสามารถช่วยตนเองพึ่งพาตนเอง รับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้อย่างฉลาด เหมาะกับตนและสามารถปรับตัวอยู่กับสังคมได้อย่างราบรื่น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อแก้ไขปัญหา ทุกคนย่อมจะประสบปัญหาด้วยกันทั้งนั้นด้วยเหตุนี้ จุดมุ่งหมายของการแนะแนวจึงมุ่งจะให้เขาสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง แต่ในชีวิตของคนเรานั้นมิใช่ว่าจะพบปัญหาที่เหมือนกันหรือแก้ไขไม่ได้เลย การแนะแนวเป็นเพียงวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือเด็กในการแก้ไขปัญหาเป็นการแก้ไขในระยะก่อตัวปัญหาที่ไม่รุนแรง การที่ปัญหาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยปัจจัยหลายส่วน เช่น ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาและสาเหตุได้ถูกต้อง ความสามารถในการใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา การประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ

2. เพื่อป้องกันปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันปัญหา เลือกวิธีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ยับยั้งซึ่งใจโดยเน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหาขึ้น การป้องกันปัญหาจะเป็นวิธีที่เหมาะสมในปัจจุบัน เพราะในบางครั้งถ้าปล่อยให้เกิดปัญหาแล้วบางครั้งก็ยากเกินจะแก้ไขได้ กระบวนการแนะแนวจึงพยายามใช้วิธีการเพื่อให้เขารู้จักเลือกอย่างฉลาด เช่น เลือกอาชีพ เลือกคู่ครอง เลือกโรงเรียน เลือกวิชา เลือกดูแลสุขภาพและบุคลิกภาพ เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมกับเขาให้มากที่สุด ตัวอย่างเช่น การเลือกเรียนอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเองย่อมทำให้อารมณ์เครียดความสุขไม่ได้ เด็กไม่ชอบอาชีพครูเมื่อทำงานก็จะประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

3. เพื่อพัฒนาส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัว และสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเจริญสูงสุดตามศักยภาพ

จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการแนะแนวเป็นไปเพื่อการแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหา และพัฒนาส่งเสริมบุคคลอันเป็นแนวทางให้บุคคลรู้จักตนเองรู้จักโลกแวดล้อม สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา รู้จักเลือกและวางแผนชีวิตด้านการเรียน อาชีพและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพอันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่มีความสุขและความสำเร็จ⁹⁷

⁹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, 20.

⁹⁷ มาลินี จุฑาปะมา, จิตวิทยาการแนะแนว (บุริรัมย์ : เรวัตการพิมพ์, 2552), 11-12.

ขอบข่ายของการแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น รักษ์สิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข⁹⁸

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การแนะแนว คือ กระบวนการส่งเสริมและช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ช่วยเหลือนักเรียนในด้านวิชาชีพ ติดตามประเมินผล เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายมีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁹⁹ ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา โดยที่ กำหนดให้ “ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ¹⁰⁰ โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาจัดให้

⁹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 22.

⁹⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), คำนำ.

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, 1.

มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนา เกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบ คุณภาพของสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่ประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผล การประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน¹⁰¹ และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14 กำหนดว่าให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มี ระบบประกันคุณภาพภายใน และกำหนดให้สถานศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และสอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดระบบโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง การสร้างจิตสำนึกเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น ความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน มาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำ ไปใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ การศึกษา เพื่อเป็นการประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพและตรงตาม ความต้องการ คำนึงค่า เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งเป็นไปตามความต้องการของชุมชน อัตลักษณ์ ของท้องถิ่นและจุดเน้นของสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่ดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา มีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบระดับคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาและแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
3. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน
4. เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁰²

¹⁰¹ จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการใน, 121.

¹⁰² เรื่องเดียวกัน, 121.

แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กร หรือสถานประกอบการ ที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม โดยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศของกฎกระทรวงดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้าน การบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนที่บทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้บรรลุตามผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือประชาชนชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

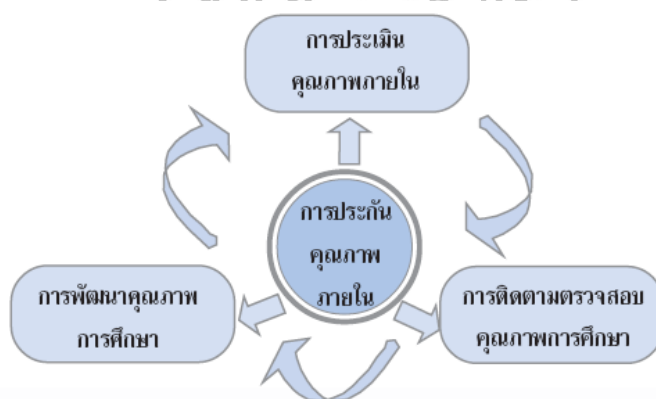
3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและเพื่อการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมมีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน จากหลักการดังกล่าวข้างต้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

3.1 การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแล

สถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรมหรือโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในระยะเวลาอันเหมาะสม

3.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้งสร้าง จิตสำนึก หรือให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน ดังแผนภูมิที่ 7¹⁰³

แผนภูมิที่ 7 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 12.

จากแผนภูมิที่ 7 จะเห็นว่ากระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เป็นวงจรการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่งโดยมีมาตรฐานเป็นหลักหรือเป้าหมาย รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาโดยรวม

¹⁰³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 9-12.

องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานเพิ่มเติมโดยมีรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน (6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (6 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ (4 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (4 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล (4 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (4 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (4 ตัวบ่งชี้)
2. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา (6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (9 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองชุมชนปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน (4 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (3 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (6 ตัวบ่งชี้)
3. ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (2 ตัวบ่งชี้)
4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)
 - มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

5. ด้านมาตรการส่งเสริม (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย. เน้นแนวการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)¹⁰⁴

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อทราบการดำเนินงานของโรงเรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ พร้อมนำผลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพราะฉะนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การบริการความรู้ โดยสร้างองค์ความรู้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยร่วมมือกับชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างความคิด เจตคติ พัฒนาศักยภาพทางวิชาการ รายได้ และอาชีพของชุมชนให้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

ในส่วนของบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีองค์ประกอบดังนี้คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนรวมทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ 2) กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา 3) การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีและถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ 4) การตรวจสอบการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบจากผล

¹⁰⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553, คำนำ.

การปฏิบัติงานของโรงเรียนในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติ การพัฒนาตนเองของครูและนักเรียน การปรับปรุงบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริการและการปฏิบัติงานของโรงเรียน¹⁰⁵

ขอบข่ายการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น
2. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน
3. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ
4. พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน¹⁰⁶

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้กับประชาชนนั้น นับว่าเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยประชาชนจะได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจการงานด้านวิชาการและได้เข้าใจถึงงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอนว่าทางโรงเรียนนั้นได้มีกระบวนการในการสอนผู้เรียนอย่างไร และยังเป็นการสนับสนุนงานด้านวิชาการให้กับประชาชนเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 12 ได้บัญญัติไว้ว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน¹⁰⁷ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

¹⁰⁵ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2543), 15-16.

¹⁰⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 45.

¹⁰⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 8.

1. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเรียนของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

3. ให้บริการด้านวิชาการและสามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่ง วิชาการในท้องถิ่น

4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองของนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การรวมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น**

1. ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ¹⁰⁸

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่ายในการพัฒนาวิชาการ กับสถาบันการศึกษาและองค์กรทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

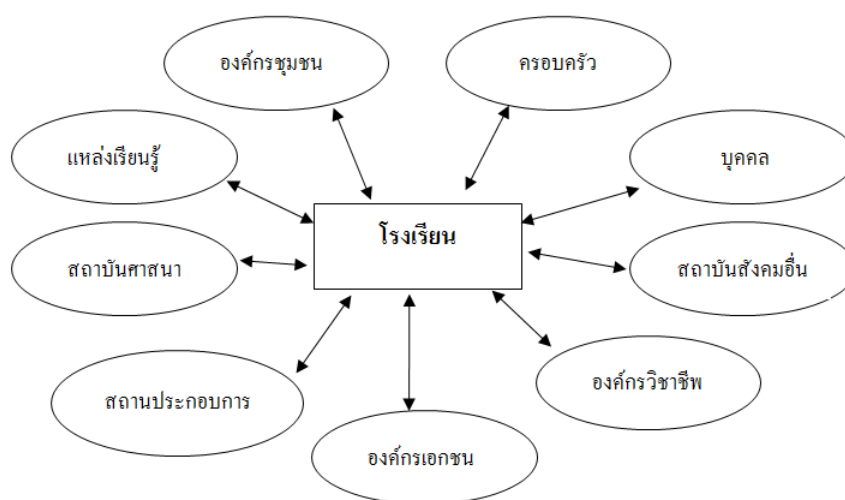
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 12 ได้บัญญัติไว้ว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบัน สังกัดอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน¹⁰⁹ และในมาตรา 29 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังกัดอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของ

¹⁰⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 40.

¹⁰⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 8.

ชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน¹¹⁰ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการถือว่าเป็นความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงาน เนื่องจากการศึกษาสามารถเชื่อมโยงกระบวนการจัดการศึกษาได้ เพราะการศึกษามีรูปแบบที่แตกต่างกันแล้วแต่ว่าแต่ละหน่วยงานจะจัดรูปแบบการศึกษาเช่นไร แต่ก็ย่อมมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือต้องการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ ซึ่งงานส่วนนี้ หากกล่าวโดยภาพรวมแล้วก็คือ การสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่หน่วยงานต่างๆ นั้นเอง ดังนั้นโรงเรียนจะมีเครือข่ายในการร่วมกันจัดการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย เช่นเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เครือข่ายองค์กรวิชาชีพ เครือข่ายองค์กรเอกชน เครือข่ายสถานประกอบการ เครือข่ายสถาบันศาสนา เครือข่ายสถาบันสังคมอื่นๆ เครือข่ายบุคคล เครือข่ายครอบครัว เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น ดังแสดงตามแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 เครือข่ายผู้จัดการศึกษาที่หลากหลาย

ที่มา : รุ่ง แก้วแดง, *โรงเรียนนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2546), 184.

¹¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 16.

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา ในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันสถานศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

2. จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ

3. ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

4. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

6. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ¹¹¹

ดังนั้น การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นจึงเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่ง ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องมาจากการประสานความร่วมมือมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา โดยจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้การดำเนินงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลทั้งต่อตัวผู้เรียนและสถานศึกษา

¹¹¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 48.

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ การกำหนดแนวปฏิบัติของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน เช่น จัดทำคู่มือปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ทำเอกสาร แบบฟอร์มงานวิชาการ การจัดทำตารางการเรียนการสอน รายห้องรายบุคคล ตารางสอนรวม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลการศึกษาด้านวิชาการ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมหลักฐาน ตรวจสอบการจัดการเรียนรู้และบันทึกการสอนประจำห้อง เป็นต้น การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องในการดำเนินงานวิชาการที่กำหนดมีแนวปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
 - 1.1 มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลและแนวทางปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 1.2 มีการรวบรวมข้อมูลระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นระบบและสะดวกในการนำมาใช้
 - 1.3 มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติขึ้นใช้ในโรงเรียน
 - 1.4 มีการจัดทำเอกสารหรือคู่มือครูหรือคู่มือนักเรียนและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
2. การทำแผนงานวิชาการ
 - 2.1 มีการจัดทำและมีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร
 - 2.2 มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผน
 - 2.3 มีการดำเนินการตามแผน
 - 2.4 มีการติดตามและประเมินผล
 - 2.5 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางาน¹¹²

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดทำและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เป็นกระบวนการเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันการศึกษาและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและจากการประเมินหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนปัจจัยอุดหนุนการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

¹¹² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550, 49.

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

"หนังสือ" เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านทำให้เกิดการใฝ่รู้เรียนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักและเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและยกระดับความสามารถในการอ่าน รวมทั้งพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานวิชาการภายในโรงเรียนและพัฒนาผลการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จและเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงมีความจำเป็นในดำเนินการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในประกอบการเรียนการสอนและใช้หนังสือที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป ทางโรงเรียนจึงมีขั้นตอนการคัดเลือกหนังสือในโรงเรียน ดังนี้

1. สํารวจและศึกษารายการหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัดเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. ประสานหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด
3. พิจารณาคัดเลือกหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา
4. ประสานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อดำเนินการสั่งซื้อหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด
5. ประสานหัวหน้าสายชั้นในการตรวจรับหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัดและตรวจนับจำนวน
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้รับหนังสือเรียนเพื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย¹¹³

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหนังสือ/สื่อสิ่งพิมพ์

1. เนื้อหาสาระหนังสือที่คัดเลือกหากเป็นประเภทอ้างอิงหรือสารคดีจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ประเภทบันเทิงคดีหรือส่งเสริมการอ่านควรมีเนื้อหาสาระ รวมทั้งใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมจินตนาการและศีลธรรมอันดีงาม ไม่เป็นพิษภัยต่อการอ่าน เหมาะสมกับวัย สนุกสนาน ได้รับความสนใจ จูงใจผู้อ่านให้เกิดความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตได้

¹¹³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556), 2-5.

2. ความถูกต้องของเนื้อหาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหนังสือวิชาการ ตลอดจนหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ให้พิจารณาในเรื่องของความเที่ยงตรง ความเชื่อถือ แหล่งที่มาของข้อมูล แหล่งค้นคว้ามีการอ้างอิงและมีบรรณานุกรมถูกต้องชัดเจนและได้รับลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

3. ภาพประกอบของหนังสือควรพิจารณาด้านความถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ ความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ความชัดเจนของภาพเหมาะสมกับวัย มีสีสันสวยงามรวมทั้งมีสัดส่วนเหมาะสมกับหน้ากระดาษ

4. การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาใช้ภาษาถูกต้องสื่อความหมายได้ชัดเจนอ่านเข้าใจง่ายเหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของหนังสือรวมทั้งวัยของผู้อ่าน กรณีหนังสือทางวิชาการคำที่มาจากภาษาต่างประเทศถ้ามีการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยแล้วควรใช้ภาษาไทยและกำกับด้วยภาษาอังกฤษ

5. ความถูกต้องตามอักขรวิธี ภาษาที่ใช้ในหนังสือประเภทต่างๆต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น การใช้ตัวสะกดการันต์ คำควบกล้ำ เป็นต้น รวมทั้งการใช้คำชนิดต่างๆ เช่น คำนามสรรพนาม อักษรย่อ เป็นต้น ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ได้ถูกต้องตามสถานการณ์ของเรื่องนั้นๆและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

6. ราคาหนังสือ การพิจารณาราคาหนังสือ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้านปริมาณและคุณภาพของหนังสือ โดยพิจารณาจากชนิดของกระดาษ ขนาด จำนวนหน้า รูปแบบ และเทคนิคการผลิตภาพประกอบ ความยากง่ายในการเก็บข้อมูลและเนื้อหา

7. ส่วนลดของราคาหนังสือ หนังสือที่จะซื้อส่วนใหญ่จะได้รับส่วนลดให้โรงเรียนนำส่วนลดดังกล่าวมาจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ถ้าหนังสือเล่มใดมีส่วนลดมากเป็นพิเศษควรพิจารณาให้รอบคอบเพราะอาจจะทำให้ได้หนังสือที่ไม่มีคุณภาพ

8. องค์ประกอบอื่นๆ นอกจากการพิจารณาดังกล่าวมาแล้วอาจมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ควรพิจารณา เช่น ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ จำนวนครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ มีส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน เป็นหนังสือที่ชนะการประกวดจากหน่วยงาน สถาบัน องค์กรต่างๆ หรือข้อมูลอื่นๆ ที่สถานศึกษาพิจารณาตามความต้องการและความเหมาะสม¹¹⁴

สรุปได้ว่า การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา คือ การดำเนินการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยให้สนองต่อความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และโรงเรียนจะต้องมีห้องสมุดเป็นที่เก็บรวบรวมและจัดบริการหนังสือสำหรับให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาได้ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ความจำเป็นของห้องสมุดมีได้มีอยู่เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น

¹¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557-2561, 92-94.

แต่ยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีห้องสมุดสำหรับประชาชนทั่วไปและห้องสมุดในหน่วยงานองค์การอื่นๆ ที่ไม่ใช่โรงเรียนเพียงอย่างเดียว

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 64 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับเมื่อปี 2553 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และรักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้และมีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์¹¹⁵ ทำให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างรอบคอบจนเต็มศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีความหลากหลาย โดยเน้นสื่อที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นักเรียนและครูผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขึ้นมาเองหรืออาจจะนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะมีลักษณะดังนี้ 1) เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน 2) ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองและ 3) รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีหลายแบบ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษา จึงไม่จำกัดอยู่เพียงเฉพาะหนังสือเท่านั้น ผู้เรียนและผู้สอนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อทุกประเภท¹¹⁶

กระทรวงศึกษาธิการให้ความหมายของคำว่า สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้ สื่อการเรียนรู้ (educational material) หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการวัสดุของจริง เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนซึ่งมีสาระที่เป็นประโยชน์ ต่อประสบการณ์

¹¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 1.

¹¹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555), 12-19.

การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนดไว้ ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (educational technology) หมายถึง ความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติของการออกแบบการพัฒนาการใช้การจัดการและการประเมินของกระบวนการและทรัพยากรสำหรับการเรียนรู้นวัตกรรมการศึกษา (educational innovation) หมายถึง แนวความคิดปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน อาจช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดความรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม¹¹⁷

ดังนั้นผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำในการใช้สื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ 2) ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ 3) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ 4) ศึกษาวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ 5) ศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ 6) จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ 7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้และ 8) จัดให้มีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ¹¹⁸

หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนรู้อาจช่วยให้การเรียนรู้การสอนเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพียงใดปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้มีหลักการดังนี้

1. หลักความสัมพันธ์ ผู้สอนควรพิจารณาว่าสื่อที่จะใช้นั้นมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนครั้งนั้นเพียงใด
2. หลักความถูกต้อง ผู้สอนควรพิจารณาตรวจสอบให้รอบคอบว่า สื่อที่จะใช้นั้นมีความถูกต้องของการนำเสนอเนื้อหาสาระ โครงสร้างเนื้อหาสาระนั้น และการสรุปเนื้อหา
3. หลักความเหมาะสม ผู้สอนควรพิจารณาว่าสื่อที่จะใช้นั้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในด้านต่างๆ อาทิ เช่น วัยของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน พื้นฐานความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้เรียน จำนวนผู้เรียน ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน
4. หลักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สื่อที่จะใช้ควรมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดหรือมีความคิดสร้างสรรค์
5. หลักคุณภาพ สื่อที่จะเลือกใช้ควรมีคุณภาพทั้งด้านความชัดเจน รูปลักษณ์ ความทนทาน ความสะดวกในการใช้ รวมทั้งผลของการใช้งาน

¹¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, เอกสารเจาะลึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 1.

¹¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, ศูนย์พัฒนาหนังสือ, ชุดฝึกอบรมวิทยากร แนะนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียน ชุดที่ 13 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545), 45-47.

6. หลักสิ่งแวดล้อม ควรพิจารณาเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น ลักษณะสถานที่ แสง เสียงซึ่งอาจสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการใช้สื่อประเภทนั้นๆ¹¹⁹

เทคโนโลยีการศึกษา

การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่ท้าทายครูผู้สอนอย่างยิ่ง และเครื่องมือที่จะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญประการหนึ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ เทคโนโลยี ซึ่งเป็นเครื่องมือใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม สื่อสาร การวิจัย และการแก้ปัญหา ดังนั้น เทคโนโลยีการศึกษาจึงหมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ หรือ เทคนิควิธีการใดๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจได้ ตีถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเทคโนโลยีในกิจกรรม การเรียนรู้ ส่วนครูควรให้คำแนะนำ อำนวยการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้¹²⁰

รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษา

การสอนที่มีประสิทธิผลต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ การสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี จะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่แน่นอน ซึ่งรูปแบบ ASSURE เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze Learners : A) ขั้นตอนแรกในการวางแผนการเรียนรู้ คือ การระบุและวิเคราะห์คุณลักษณะผู้เรียน ได้แก่ 1) คุณลักษณะทั่วไป 2) สมรรถนะเฉพาะของผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และ 3) รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ ออกแบบการจัดการเรียนรู้

2. กำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (State Standards and objectives : S) และมาตรฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องระบุ พฤติกรรมที่สังเกตได้ภายใต้พฤติกรรมนั้น รวมทั้งระดับของความรู้และทักษะที่จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยเงื่อนไขที่กำหนดจะรวมถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้และประเมิน ความสำเร็จตามมาตรฐานและวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3. เลือกกลยุทธ์ เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ (Select Strategies, Technology, Media and Materials : S) เป็นการเลือกกลยุทธ์หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้เทคโนโลยี สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. การใช้เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ (Utilize Technology, Media and Materials : U) เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการใช้เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่ การตรวจสอบเทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมเทคโนโลยี สื่ออุปกรณ์ การเปลี่ยนสภาพแวดล้อม และการเตรียมผู้เรียน และการเตรียมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Require Learner Participation : R) ควรเป็นกิจกรรม ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ ซึ่งในการลงมือปฏิบัติอาจใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

¹¹⁹ จิตมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, 64.

¹²⁰ เรื่องเดียวกัน, 69.

กิจกรรมอินเทอร์เน็ต กิจกรรมกลุ่ม การสะท้อนผลออกมาจากครู คอมพิวเตอร์ เพื่อนหรือตัวผู้เรียน เป็นผู้ประเมิน

6. การประเมินและการปรับปรุง (Evaluate and Revise : E) หลังจากการดำเนินกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ ต้องประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยการประเมินต้องตรวจสอบทั้งระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และตรวจสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีและสื่อ เมื่อพบว่าผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต้องมีการทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวต่อไป¹²¹

บทบาทของผู้บริหารในการผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิผล

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหาพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ชุมชน ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และหน่วยงานอื่น

5. การประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹²²

สรุปได้ว่า สื่อ แหล่งเรียนและเทคโนโลยีการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามการใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภทนั้น ครูหรือผู้ใช้สื่อต้องเข้าใจประเภทคุณสมบัติของสื่อประเภทต่างๆ แล้วพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ปลอดภัย และบรรลุจุดมุ่งหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานบริหารวิชาการโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบและดำเนินการตามภารกิจทั้ง 17 งานโดยตรง ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อส่งผลถึงลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งการเป็นคนดีนั้นเน้นคุณค่าทางจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ส่วนการเป็นคนเก่งนั้นเน้นการฝึกทักษะอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ในการแสวงหาความรู้ให้เชี่ยวชาญ และการเป็นคนมีความสุขนั้นเน้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขกายและความสุขใจ พร้อมทั้งอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาการดำเนินงานบริหารวิชาการโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อส่งผลให้เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข

¹²¹ เรื่องเดียวกัน, 60-71.

¹²² กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 21.

โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1

ข้อมูลทั่วไป

วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาเลิศ เชิดชูคุณธรรม ดำรงความเป็นไทย ก้าวไปสู่มาตรฐานสากล

อัตลักษณ์ สืบสานภูมิปัญญา มารยาทดี กีฬาเด่น

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมความเป็นไทยโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้เทียบเคียงมาตรฐานสากล
4. จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
5. บริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ
6. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21
7. ส่งเสริมอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียนตามวัฒนธรรมขององค์กร

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมความเป็นไทยโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครู และบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
4. มีการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล
5. มีการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ
6. มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
7. ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียน

กลยุทธ์

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมความเป็นไทยโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริม พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ
4. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล
5. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
6. ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพ
7. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21
8. เสริมสร้างอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ข้อมูลครูและบุคลากร

ตารางที่ 5 จำนวนครูและบุคลากร โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1

ประเภทบุคลากร	เพศ	
	ชาย	หญิง
ผู้อำนวยการ	4	1
ครูประจำการ	23	52
ครูอัตราจ้าง	7	11
รวม	34	64

ข้อมูลนักเรียน

ตารางที่ 6 จำนวนนักเรียน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
ม.1	9	186	189	375	42
ม.2	9	165	205	370	41
ม.3	9	204	175	379	42
รวม	27	555	569	1,024	38
ม.4	7	100	166	266	38
ม.5	7	104	152	256	37
ม.6	7	114	157	271	39
รวม	21	318	475	793	38
ปวช. 1	1	19	25	44	44
ปวช. 2	1	16	15	31	31
ปวช. 3	1	5	31	36	36
รวม	3	40	71	111	37
รวมทั้งหมด	51	913	1,115	2,028	40

ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม

1. สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะห่างจากสถานที่ราชการและตลาดดอนเจดีย์ 1.5 กิโลเมตร เป็นชุมชนบางตา หน้าโรงเรียนติดถนนที่มีร้านค้าและตึกแถว ทิศใต้เป็นร้านค้า หลังโรงเรียนเป็นหมู่บ้านจัดสรรและทุ่งนา มีประชากรประมาณ 47,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ วัดสระศรีเจริญ หมู่บ้านจัดสรรและทุ่งนา อาชีพหลักของชุมชน คือ ทำการเกษตร ค้าขาย รับจ้าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ เพลงพื้นบ้าน (อีแซว)

2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับ ม. 6 อาชีพหลัก คือเกษตรกร (คิดเป็นร้อยละ 50) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (คิดเป็นร้อยละ 90) ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี 27,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 6 คน

3. โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

(บรรยายโดยย่อ เช่น อยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในบริเวณวัด ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรม โรงงาน ฯลฯ)

โอกาส

มีแหล่งเรียนรู้ จำนวนมากและหลากหลาย เช่น วัด หอสมุด อนุสาวรีย์ แหล่งเรียนรู้ บริเวณใกล้เคียง ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอุปการะโรงเรียน มีสมาคมศิษย์เก่า มูลนิธิสมาคมผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน นักเรียนมีความสามารถเฉพาะหลายด้าน มีระบบเทคโนโลยี และการสื่อสารที่ทันสมัยจำนวนมาก อาคารสถานที่มีความพร้อมและมีสนามฟุตบอลและสระว่ายน้ำ ที่มีมาตรฐานและผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้ความสามารถ

ข้อจำกัด

การเดินทางนอกเวลาราชการและยานพาหนะ ผู้เรียนส่วนหนึ่งไม่มีความพร้อมในการเรียน โรงเรียนมีภาระบทบาทและหน้าที่ด้านต่างๆ นอกเหนือการจัดการเรียนการสอนมาก จำนวนผู้เรียน ที่มาสมัครเข้าเรียนเกินกว่าที่โรงเรียนต้องการในแต่ละปี ภาระงานในโรงเรียนมากกว่าบุคลากร ด้านการให้บริการ งบประมาณ การพัฒนาเพื่อสร้างชื่อเสียงมีจำนวนจำกัด กำลังทรัพย์ของผู้ปกครอง ในการสนับสนุนโรงเรียนมีจำนวนจำกัด อาคารเรียน เริ่มทรุดโทรม นักเรียนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาต่อที่โรงเรียน ร้อยละ 95

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากการศึกษาพบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สมกิต บุญยะโพธิ์ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 11 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เมื่อแยกพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางมีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน สถานศึกษาขนาดเล็ก มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก 7 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ขนาดโดยภาพรวมแตกต่างกัน ถ้าพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน 8 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าเปรียบเทียบรายคู่พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กจะแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง 7 ด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ 4 ด้าน แต่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน¹²³

เสาวนีย์ เพชรทรัพย์ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารหลักสูตร ส่วนการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 1 ตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน¹²⁴

นุกูล เวศสุวรรณ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวม 12 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา อันดับ 2 ด้านการแนะแนวการศึกษา อันดับ 3 ด้าน

¹²³ สมกิต บุญยะโพธิ์, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), ง.

¹²⁴ เสาวนีย์ เพชรทรัพย์, “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2549), บทคัดย่อ.

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันดับ 4 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อันดับ 5 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อันดับ 7 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับ 8 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ชุมชน ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา อันดับ 9 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา อันดับ 11 ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และอันดับ 12 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน¹²⁵

สนธยา เผือกยาน ได้ศึกษการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครู ในโรงเรียนทิพรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของครู ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลงานต่อวิชาการทั้ง 9 งาน ได้แก่ งานด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้งานการเรียนการสอน งานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล ห้องสมุด งานนิเทศทางการศึกษา งานด้านการวางแผนและการดำเนินงานงาน ส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ประชากร ตั้งแต่ 2.07 ถึง 2.38 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจและ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูตามลำดับอายุ พบว่า ครูที่มี อายุ 30 ถึง 50 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีอายุ 51 ถึง 60 ปีทุกด้าน¹²⁶

กุลทรี พิภุสแกม ได้ศึกษการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและการนิเทศการศึกษา

¹²⁵ นุกูล เวศสุวรรณ, “ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์, 2550), บทคัดย่อ.

¹²⁶ สนธยา เผือกยาน, “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทพ รัตน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท” (ภาคานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2550), 87-88.

ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01¹²⁷

บรรลือ พลพันธ์ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเปรียบเทียบผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านกรนิเทศการศึกษา¹²⁸

สมศักดิ์ ชูช่วง ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 การบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวทางการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชาชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ในภาพรวมทุกด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านที่มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา¹²⁹

¹²⁷ กุลทรี พิภุลแกม, “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), ง.

¹²⁸ บรรลือ พลพันธ์, “สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูวิชาการและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคายเขต 3” (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550), 148-149.

¹²⁹ สมศักดิ์ ชูช่วง, “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2551), บทคัดย่อ.

โสภา วงศ์นาคเพ็ชร ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ อัตราการลาออกกลางคันของนักเรียนคุณภาพโดยทั่วไป การขาดงานความพึงพอใจในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามระดับ 3) การบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์โดยรวมในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01¹³⁰

วสันต์ ปรีदानันต์ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน¹³¹

¹³⁰ โสภา วงศ์นาคเพ็ชร, “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), ง.

¹³¹ วสันต์ ปรีदानันต์ “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553) ง.

วิภา ทองหง่า ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและ 6) สื่อการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่งผลการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริงสอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย¹³²

วนิดา คำชมพู ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมและรายได้ไม่แตกต่างกัน คือในระดับมาก 4) ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน คือ ระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้¹³³

ทิพย์ภรณ์ เตียวเจริญ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

¹³² วิภา ทองหง่า, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” (ดุชนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุชนิติต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 194-195.

¹³³ วนิดา คำชมพู, “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม, 2554), บทคัดย่อ.

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ตามลำดับ¹³⁴

ประภัสสร แป้นหวาง ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามงาน อยู่ในระดับมากทุกงาน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) งานบริหารหลักสูตร 2) งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร 3) งานสื่อและนวัตกรรมการ 4) งานส่งเสริมวิชาการ 5) งานนิเทศภายในและ 6) งานวัดและประเมินผล 2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบ การอบรมสัมมนาในแต่ละปี ขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด แหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 แต่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ลักษณะของสถานศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05¹³⁵

กัมพล ชันทะวงษ์ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร, ดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ : พัฒนาครูให้เข้าใจแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้, วิเคราะห์หลักสูตรและศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล, จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน : กำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของ

¹³⁴ ทิพย์ภรณ์ เตียวเจริญ, “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2555), 59.

¹³⁵ ประภัสสร แป้นหวาง, “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2555), บทคัดย่อ.

สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา, วัตถุประสงค์ ประเมินผลเทียบโอนและอนุมัติผลการเรียน, พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา: พัฒนาครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, ส่งเสริมจัดหา ผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้, ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา : สร้างความตระหนักความรู้ ความเข้าใจแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ, แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหน้าที่ใน กระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน, ดำเนินการนิเทศภายในให้มีคุณภาพทั่วถึงต่อเนื่อง เป็นระบบและมีกระบวนการ¹³⁶

นิลวรรณ วัฒนา ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งโรงเรียน พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตาม สภาพและรูปแบบการจัดชั้นเรียน พบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) การศึกษาปัญหาพบมากที่สุด ด้านบุคลากรขาดความรู้ในการบริหาร งานวิชาการรองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน การขาด งบประมาณในการพัฒนา มีข้อเสนอแนะคือ การจัดอบรมการทำคู่มือการปฏิบัติงาน การพัฒนา หลักสูตร การติดตามโดยศึกษานิเทศก์ และการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุน การบริหาร¹³⁷

วชิราภรณ์ พรหมนาทม ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์ปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยการ พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมี สุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) การบริหารงาน

¹³⁶ กัมพล ชันทะวงษ์, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขต ปราสาทพญาไฟ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25,” วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น 7, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2556) : 1-2.

¹³⁷ นิลวรรณ วัฒนา, “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556), บทคัดย่อ.

วิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹³⁸

ศราวุธ กาญจนสุขเมธิน ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด 1 ด้าน และในด้านการปฏิบัติมาก 16 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวัดประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติมากและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับปฏิบัติมาก 2) ตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติมากที่สุด 1 ด้าน และในระดับการปฏิบัติมาก 16 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการอยู่ให้ดับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวัด ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก¹³⁹

พรพิมล คำมะยอม ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ประกอบด้วย

¹³⁸ วชิราภรณ์ พรหมนาทม, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), ง.

¹³⁹ ศราวุธ กาญจนสุขเมธิน, “สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557), บทคัดย่อ.

3.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี ปลูกฝังคุณธรรม และร่วมกับงานนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน 3.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมุ่งเน้นให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง โดยสร้างแรงจูงใจให้ครูพร้อมที่จะเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า โดยให้การอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครู เพื่อช่วยเหลือกลุ่มครูที่ไม่สามารถทำงานวิจัยด้วยตนเองได้เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชน 3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสภาพแวดล้อม กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชา และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา¹⁴⁰

อังคณา มาศเมฆ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 16 ด้าน 3) การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01¹⁴¹

จิรพิพรรธ ธรรมแท้ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมีขั้วมีเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การแนะแนวการศึกษา 2) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และ 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา¹⁴²

¹⁴⁰ พรพิมล คำมะยอม, “สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3” (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557), บทคัดย่อ.

¹⁴¹ อังคณา มาศเมฆ, “การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), ง.

¹⁴² จิรพิพรรธ ธรรมแท้, “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), ง.

นิสา ศูนย์ประทุม ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การนิเทศการศึกษา 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านการนิเทศการศึกษามีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศ เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษา ต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพ และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง¹⁴³

สุพรรณิ โสภี ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตามอายุ

¹⁴³ นิสา ศูนย์ประทุม, “สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), บทคัดย่อ.

ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ได้แก่ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การวัดประเมินผล ยังใช้วิธีที่ไม่หลากหลาย ขาดการใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่มีในสถานศึกษา ยังน้อยเกินไป ขาดการนิเทศการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญกับการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนยังมีน้อยเกินไป 5) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักการบริหารตามวงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA โดยยึดแนวทางตามคู่มือการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหาร และคณะครูต้องมีการทำวิจัยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอ จัดให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ มีการนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอ มีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตาม 8 องค์ประกอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีแผนงานการดำเนินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาที่เน้นการให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนและผู้ปกครอง¹⁴⁴

อาทิตยา วงศ์ศา ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนใช้ในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 7) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ 8) การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 10) การแนะแนว 11) การนิเทศการศึกษา 12) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 13) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 14) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถานประกอบการ และสถานที่ที่จัดการศึกษา 15) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 16) การประสาน

¹⁴⁴ สุพรรณิ โสภี, “สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3” (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), บทคัดย่อ.

ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการสถานศึกษาและองค์กรอื่น 17) การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก¹⁴⁵

ฉัตรสุดา อมรชาติ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ประชากร คือ ข้าราชการครูจำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, S.D.=0.18) และ 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ และ ประสบการณ์การทำงานพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน¹⁴⁶

สุทธิลักษณ์ ผูกพัน ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

¹⁴⁵ อาทิตยา วงศ์ศา, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 4, 1 (เมษายน-กันยายน 2558) : 42-45.

¹⁴⁶ ฉัตรสุดา อมรชาติ, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2,” วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชชนรินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558): 1.

การศึกษาในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน¹⁴⁷

กัณฑ์ฤทัย นามมาลา ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้¹⁴⁸

วัชรินทร์ ปะนามะเก ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับของสภาพการบริหารงานวิชาการจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 8) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษามีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้¹⁴⁹

กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

¹⁴⁷ สุทธิลักษณ์ ผูกพันธ์, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 4,” วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขาการบริหารการศึกษา 9, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2558): 32.

¹⁴⁸ กัณฑ์ฤทัย นามมาลา, “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), 137.

¹⁴⁹ วัชรินทร์ ปะนามะเก, “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), 162-164.

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแนะแนว การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามีขั้วมิตถคติจากมากไปน้อย คือ การวางแผนงานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาและการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹⁵⁰

งานวิจัยต่างประเทศ

มาร์ค (Mark) ศึกษาพบว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในโรงเรียน ประกอบด้วยการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในภารกิจต่าง ๆ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการดำเนินงาน การประสานงานที่ดี มีงบประมาณเพียงพอ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาการสอนของครู¹⁵¹

อีริค (Eric) ศึกษาพบว่า แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร คือ การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาครู เพื่อสร้างและพัฒนาทักษะของครูในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีการทำวิจัยและเป็นครูมืออาชีพที่แท้จริง โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้ครูในการปฏิบัติงาน¹⁵²

¹⁵⁰ กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ)” (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), ง.

¹⁵¹ Mark, Stansfield, “A Best Practices For School,” *Higher Education* 12, 4 (October 2008) : 130-145.

¹⁵² Erice, Hirsch, “Promotion Best Practices in Virtual Campuses,” *AACE Journal* 17, 3 (July 2009) : 75-92.

สรุป

จากผลการศึกษาเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งและจัดว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมุ่งให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการและจัดการศึกษาโดยอิสระ คล่องตัว เต็มตามศักยภาพ จำแนกออกเป็น 17 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษ

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประชากร แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มบริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กลุ่มครูปฏิบัติการสอน จำนวน 60 คน และ 3) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการศึกษาวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วรรณกรรม รวมทั้งรายงานการวิจัยหรือรายงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่ได้จัดทำโครงร่างงานวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล พัฒนา และทดสอบเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยขอหนังสือรับรองจากภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อติดต่อขอ

อนุญาตเก็บข้อมูล และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

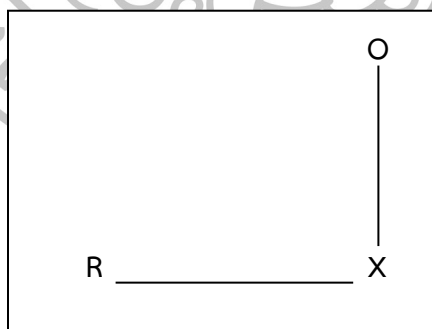
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการร่างรายงานผลงานวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเรื่อง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับขอบข่ายเชิงอ้างอิงที่กำหนดไว้ในบทที่ 1 ดังนั้น แบบแผนการวิจัยที่กำหนดไว้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive reseach) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดี่ยว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non – experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 รวมทั้งสิ้น จำนวน 93 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม 1) กลุ่มบริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กลุ่มครูปฏิบัติการสอน จำนวน 60 คน และ 3) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คน ซึ่งการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ตามตำแหน่งของบุคลากร ดังรายละเอียดตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มบริหาร	20	16
ครูปฏิบัติการสอน	60	49
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	11
รวม	93	76

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 17 ด้าน ดังนี้

¹Robert Krejcie, and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Reserch Activities," *Journal for Educational and Psychological Measurement* 30, (November. 1970) : 608

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การวิเคราะห์กรอบหลักสูตรท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้น วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดจุดเน้น ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน วางแผนงานด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล การกำกับ ดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและการใช้สื่อ การส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง การศึกษา วิเคราะห์ การจัดโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้อย่างต่อเนื่อง

2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล อนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น การผสมความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างพอเพียง จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาและในต่างประเทศ

2.9 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลในการนิเทศ เพื่อเป็นการพัฒนา ปรับปรุง วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและตัวครู จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 การแนะแนว หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กร แนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนว พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาครูในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดี ระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน โดยเชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของชุมชน จัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมิน

ภายนอก จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน ศึกษา สำรวจความต้องการและสนับสนุนงานวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ เป็นต้น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ เกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กรและสถาบันต่างๆ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น

2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหนังสือเรียนหรือหนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.17 การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การจัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยนำแบบสอบถามของ นางกิ่งแก้ว เฟื่องศิลา ที่ทำการศึกษางานวิจัย เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 1² มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลการปฏิบัติงานงานวิชาการ ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 17 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

² นางกิ่งแก้ว เฟื่องศิลา “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1” (สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 159-167.

ลักษณะแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's rating scale)³ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบและวัดได้ตามขอบเขตของการวิจัย และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของโรงเรียน จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ข้อมูลจากรายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาประมวลกำหนดกรอบความคิดและหลักการที่ใช้ โดยนำมากำหนดเป็นหัวข้อเพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมในรายละเอียดที่ต้องการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนที่ 2 งานวิจัยนี้ได้นำแบบสอบถามของ นางกิ่งแก้ว เฟื่องศิลา⁴ ที่ศึกษาการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.985 เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามของงานวิจัยนี้

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่เห็นชอบแล้วไปเก็บตัวอย่างจริง กับบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

³ Rensis Likert, "The Human Organization," (New York : McGraw-Hill, 1961), 55.

⁴ นางกิ่งแก้ว เฟื่องศิลา "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1" (สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 159.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 จำนวน 76 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่ภาควิชาการบริหารการศึกษาออกให้ เรียนถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. จัดระบบข้อมูลและลงรหัส ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์การวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่ามัชฌิมเลขคณิตของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁵ ไว้ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Sheffe's test) ทดสอบความแตกต่างรายคู่

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มบริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 60 คน และ 3) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 93 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี 17 งาน ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุน

⁵ John W. Best, *Research in Education*, 4th ed. (Englewood Cliffs : Prentice- Hall Inc., 2006), 310.

งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) และหากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe's test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 76 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม 1) กลุ่มบริหาร จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กลุ่มครูปฏิบัติการสอน จำนวน 49 คน และ 3) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ ในตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพส่วนบุคคล		เพศ (n=76)			อายุ (n=76)					ระดับการศึกษา (n=76)					ตำแหน่งหน้าที่ (n=76)				ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน (n=76)				
		ชาย	หญิง	รวม	น้อยกว่า 30 ปี	30 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป	รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม	กลุ่มบริหาร	ครูปฏิบัติ	การสอน	คณะกรรมการฯ	รวม	ไม่เกิน 10 ปี	11 - 20 ปี	21 - 30 ปี	31 ปีขึ้นไป
กลุ่มผู้บริหาร	จำนวน	5	11	16	2	2	1	11	16	0	11	5	0	16	16	-	-	16	15	1	0	0	16
	ร้อยละ	6.58	14.47	21.05	2.63	2.63	1.32	14.47	21.05	0.00	14.47	6.58	0.00	21.05	21.05	-	-	21.05	19.73	1.32	0.00	0.00	21.05
ครูปฏิบัติการสอน	จำนวน	19	30	49	10	14	5	20	49	0	35	14	0	49	-	49	-	49	18	9	10	12	49
	ร้อยละ	25	39.48	64.48	13.16	18.42	6.58	26.32	64.48	0.00	46.06	18.42	0.00	64.48	-	64.48	-	64.48	23.69	11.84	13.16	15.79	64.48
คณะกรรมการฯ	จำนวน	10	1	11	0	1	4	6	11	2	7	1	1	11	-	-	11	11	11	0	0	0	11
	ร้อยละ	13.15	1.32	14.47	0.00	1.32	5.26	7.89	14.47	2.63	9.20	1.32	1.32	14.47	-	-	14.47	14.47	14.47	0.00	0.00	0.00	14.47
รวม		34	42	76	12	17	10	37	76	2	53	20	1	76	16	49	11	76	44	10	10	12	76
ร้อยละ		44.74	55.26	100	15.79	22.37	13.16	48.68	100	2.63	69.74	26.31	1.32	100	21.05	64.48	14.47	100	57.89	13.16	13.16	15.79	100

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 76 คน ประกอบด้วย กลุ่มบริหาร
สถานศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ
6.58 และเป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 2.63 มีอายุ 30- 40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็น 2.63 มีอายุ 41- 50 ปี จำนวน 1 คน
คิดเป็น 1.32 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 มีระดับการศึกษาปริญญา
ตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 และมีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็น
ร้อยละ 6.58 มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันไม่เกิน 10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.73
และมีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 11-20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 ครูปฏิบัติ
การสอน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 64.48 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ
25.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 39.48 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 10 คน
คิดเป็นร้อยละ 13.16 มีอายุ 30-40 ปีจำนวน 14 คน คิดเป็น 18.42 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 5 คน
คิดเป็น 6.58 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 มีระดับการศึกษาปริญญา
ตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.06 และมีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 14 คน คิดเป็น
ร้อยละ 18.42 มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันไม่เกิน 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 23.69
มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 11-20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.84 มีประสบการณ์ใน
ตำแหน่งปัจจุบัน 21-30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16 และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง
ปัจจุบัน 31 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15 เป็น
เพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็น 1.32 มีอายุ
41-50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็น 5.26 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89
มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี
จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32
และมีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 มีประสบการณ์ในตำแหน่ง
ปัจจุบันไม่เกิน 10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**

จากการวิเคราะห์ระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและจำแนกตามผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 9-26 ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

ผลการปฏิบัติงานวิชาการ	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.56	1.08	มาก	3.54	0.87	มาก	4.00	0.45	มาก	3.61	0.88	มาก
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	3.80	1.02	มาก	3.70	0.72	มาก	4.06	0.40	มาก	3.77	0.76	มาก
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.05	0.67	มาก	3.87	0.64	มาก	4.07	0.43	มาก	3.94	0.62	มาก
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.05	0.82	มาก	3.84	0.62	มาก	4.00	0.52	มาก	3.91	0.65	มาก
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.02	0.81	มาก	3.73	0.64	มาก	3.89	0.66	มาก	3.82	0.68	มาก
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.02	0.77	มาก	4.03	0.76	มาก	4.20	0.57	มาก	4.07	0.73	มาก
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.63	0.61	มาก	3.33	0.51	ปานกลาง	3.64	0.38	มาก	3.44	0.53	ปานกลาง
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.86	0.69	มาก	3.69	0.82	มาก	3.80	0.58	มาก	3.74	0.76	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (ต่อ)

ผลการปฏิบัติงานวิชาการ	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
9. การนิเทศการศึกษา	3.65	0.75	มาก	3.28	0.65	ปานกลาง	3.58	0.62	มาก	3.40	0.68	ปานกลาง
10. การแนะแนว	3.89	0.89	มาก	3.78	0.81	มาก	3.84	0.70	มาก	3.81	0.80	มาก
11. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	3.95	0.85	มาก	3.92	0.70	มาก	3.95	0.80	มาก	3.93	0.74	มาก
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ	3.65	0.68	มาก	3.40	0.66	ปานกลาง	3.55	0.49	มาก	3.47	0.64	ปานกลาง
13. การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	3.75	0.70	มาก	3.73	0.92	มาก	4.00	0.93	มาก	3.77	0.84	มาก
14. การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.78	0.73	มาก	3.79	0.86	มาก	3.89	0.50	มาก	3.80	0.79	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัธยผลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (ต่อ)

ผลการปฏิบัติงานวิชาการ	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.79	0.69	มาก	3.75	0.95	มาก	3.97	0.86	มาก	3.79	0.88	มาก
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.98	0.61	มาก	3.88	0.82	มาก	4.18	0.70	มาก	3.94	0.76	มาก
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.83	0.74	มาก	3.69	0.86	มาก	3.94	0.74	มาก	3.75	0.82	มาก
รวม	3.84	0.68	มาก	3.70	0.63	มาก	3.91	0.51	มาก	3.76	0.62	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 14 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.73) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.62) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.76) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.74) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.65) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.68) การแนะแนว ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.80) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.79) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.88) การวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.76) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.84) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.82) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.76) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.88) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.64) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.53) การนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.53-0.88 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น													
1.	วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจัดทำขึ้น	3.50	1.16	มาก	3.53	0.96	มาก	3.91	0.30	มาก	3.58	0.94	มาก
2.	วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษา ให้ความสำคัญ	3.81	1.11	มาก	3.69	0.92	มาก	4.18	0.60	มาก	3.79	0.93	มาก
3.	การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและ ชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	3.44	1.21	ปาน กลาง	3.47	0.87	ปาน กลาง	3.91	0.70	มาก	3.53	0.93	มาก
4.	การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ ท้องถิ่น	3.50	1.10	มาก	3.47	0.96	ปาน กลาง	4.00	0.63	มาก	3.55	0.96	มาก
รวม		3.56	1.08	มาก	3.54	0.87	มาก	4.00	0.45	มาก	3.61	0.88	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.93) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้น ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.94) การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.96) และการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.93) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.93-0.96 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 1.11) การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.10) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้น ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.16) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 1.10-1.21 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.92) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้น ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.96) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.87) การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.87-0.96

หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อ
กำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) การจัดทำสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ
ท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.63) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจัดทำขึ้น ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.30) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของ
สถานศึกษาและชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.70) เมื่อ
พิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.93-0.96 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูล
ค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การวางแผนงานด้านวิชาการ													
1.	การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	1.12	มาก	3.67	0.83	มาก	4.00	0.45	มาก	3.78	0.86	มาก
2.	การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.88	1.26	มาก	3.57	0.76	มาก	4.00	0.63	มาก	3.70	0.88	มาก
3.	การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.56	1.26	มาก	3.61	0.81	มาก	4.09	0.54	มาก	3.67	0.90	มาก
4.	การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.75	0.93	มาก	3.88	0.78	มาก	4.27	0.65	มาก	3.91	0.80	มาก
5.	การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.81	0.91	มาก	3.80	0.94	มาก	4.18	0.60	มาก	3.86	0.89	มาก
6.	การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.88	1.20	มาก	3.67	0.99	มาก	3.82	0.60	มาก	3.74	0.99	มาก
รวม		3.80	1.02	มาก	3.70	0.72	มาก	4.06	0.40	มาก	3.77	0.76	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.80) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.89) การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.86) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.99) การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.88) การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.86-0.99 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.12) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 1.20) การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 1.26) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.91) การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.93) การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 1.26) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.91-1.26 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.78) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.94) การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.83) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.99) การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.81) การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.76-0.99 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.65) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) การกำหนด แนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.54) การกำหนด แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.45) การกำหนดแนวทางการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.63) การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.45-0.65 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็น สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา													
1.	การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.50	0.63	มาก	4.22	0.72	มาก	4.45	0.52	มาก	4.32	0.68	มาก
2.	การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนา คุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.13	0.72	มาก	3.86	0.79	มาก	4.18	0.60	มาก	3.96	0.76	มาก
3.	การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.06	1.00	มาก	3.94	0.78	มาก	4.09	0.30	มาก	3.99	0.77	มาก
4.	การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	3.81	0.98	มาก	3.92	0.70	มาก	3.73	0.91	มาก	3.87	0.79	มาก
5.	การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้	3.75	0.86	มาก	3.43	1.04	ปาน กลาง	3.91	0.54	มาก	3.57	0.96	มาก
รวม		4.05	0.67	มาก	3.87	0.64	มาก	4.07	0.43	มาก	3.94	0.62	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.68) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.77) การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.76) การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.79) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.68-0.96 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.63) การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.72) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 1.00) การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.98) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.63-1.00 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.72) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.78) การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.70) การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.79) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.04) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.70-1.04 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) การจัดการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนา คุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) การใช้สื่อและ แหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.30) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียน การสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.54) การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.30-0.91 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา													
1.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.44	0.73	มาก	3.98	0.75	มาก	4.09	0.70	มาก	4.09	0.75	มาก
2.	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	1.12	มาก	3.92	0.70	มาก	4.00	0.78	มาก	3.93	0.81	มาก
3.	การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ ของผู้เรียน	4.19	0.75	มาก	3.78	0.74	มาก	3.82	0.60	มาก	3.87	0.74	มาก
4.	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.63	1.15	มาก	3.69	0.87	มาก	4.09	0.70	มาก	3.74	0.92	มาก
รวม		4.05	0.82	มาก	3.84	0.62	มาก	4.00	0.52	มาก	3.91	0.65	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.75) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.81) การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.74) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.74-0.92 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.73) การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.75) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.12) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.73-1.15 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.75) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.70) การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.74) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.70-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.75)

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (\bar{x} = 4.09, S.D. = 0.70) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{x} = 4.00, S.D. = 0.78) การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน (\bar{x} = 3.82, S.D. = 0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.60-0.78 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาระบบการเรียนรู้อ													
1.	การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.13	0.72	มาก	3.73	0.70	มาก	3.82	0.87	มาก	3.83	0.74	มาก
2.	การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และ ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.88	0.96	มาก	3.59	0.76	มาก	3.91	0.83	มาก	3.70	0.82	มาก
3.	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.94	1.00	มาก	3.78	0.80	มาก	3.91	0.70	มาก	3.83	0.82	มาก
4.	การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.13	0.96	มาก	3.84	0.75	มาก	3.91	0.70	มาก	3.91	0.79	มาก
รวม		4.02	0.81	มาก	3.73	0.64	มาก	3.89	0.66	มาก	3.82	0.68	มาก

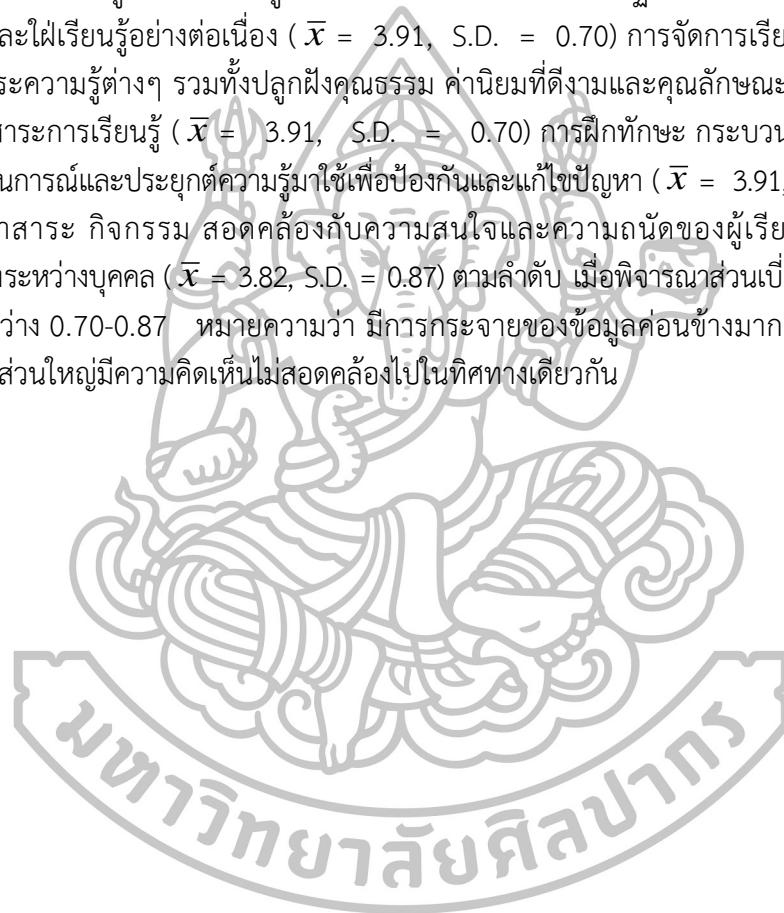
จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.79) การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.74) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.82) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.74-0.82 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.72) การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.96) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.00) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.72-1.00 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.75) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.80) การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.70) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ

แก้ไข้ปัญหา ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.70-0.80 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.70) การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.70) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.83) การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.70-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน													
1.	การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	3.75	1.07	มาก	3.92	0.93	มาก	4.18	0.75	มาก	3.92	0.94	มาก
2.	การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา	4.00	1.10	มาก	4.04	0.98	มาก	4.45	0.52	มาก	4.09	0.96	มาก
3.	การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียน ถูกต้องตามระเบียบ	4.19	0.91	มาก	4.02	0.80	มาก	4.09	0.70	มาก	4.07	0.81	มาก
4.	การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น	4.44	0.81	มาก	4.31	0.71	มาก	4.18	0.75	มาก	4.32	0.73	มาก
5.	การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเทียบโอน ผลการเรียน	4.19	0.83	มาก	3.88	0.86	มาก	4.09	0.70	มาก	3.97	0.83	มาก
รวม		4.02	0.77	มาก	4.03	0.76	มาก	4.20	0.57	มาก	4.07	0.73	มาก

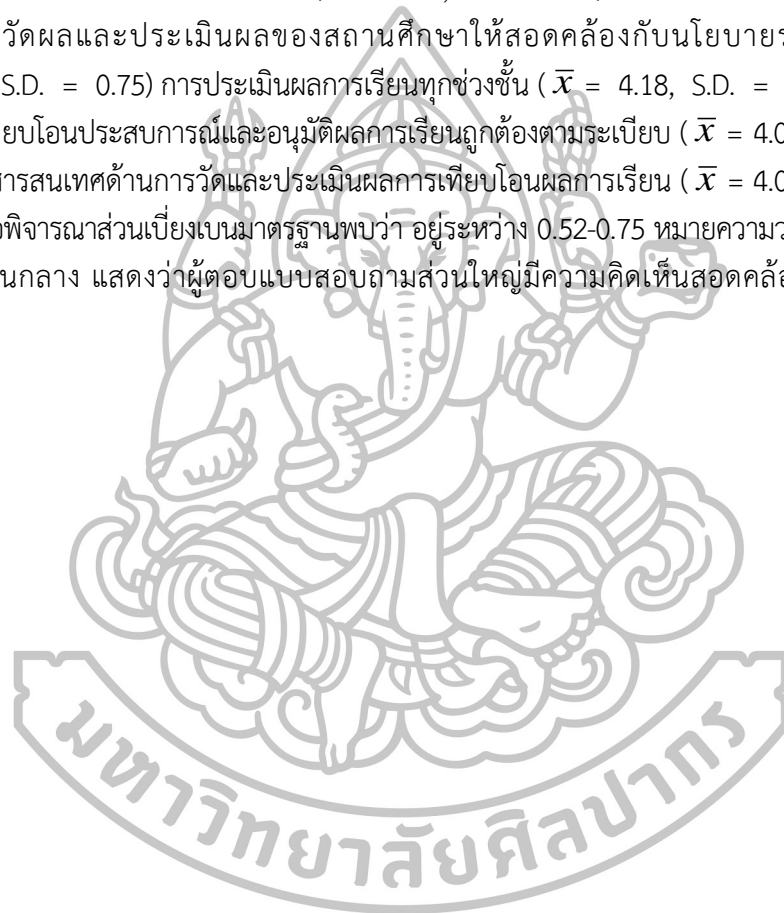
จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.73) การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.96) การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.81) การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.83) การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.73-0.96 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.81) การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.83) การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.91) การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 1.10) การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.81-1.10 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.71) การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.98) การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.80) การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.93) การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.71-0.98 หมายความว่า มีการกระจายของ

ข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.75) การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.75) การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.70) การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.52-0.75 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา													
1.	การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน	3.63	0.81	มาก	3.35	0.93	ปานกลาง	3.73	0.47	มาก	3.46	0.62	ปานกลาง
2.	การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้	3.81	0.91	มาก	3.37	0.98	ปานกลาง	3.55	0.52	มาก	3.49	0.76	ปานกลาง
3.	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	3.50	0.52	มาก	3.24	0.48	ปานกลาง	3.55	0.52	มาก	3.34	0.51	ปานกลาง
4.	การผสมผสานและบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้	3.56	0.63	มาก	3.37	0.81	ปานกลาง	3.73	0.47	มาก	3.46	0.74	ปานกลาง
รวม		3.63	0.61	มาก	3.33	0.51	ปานกลาง	3.64	0.38	มาก	3.44	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.76) การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.62) การผสมผสานและบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.74) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.76 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.91) การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.81) การผสมผสานและบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.63) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.52-0.91 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.81) การผสมผสานและบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.81) การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.93) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{x} = 3.24$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48-0.98 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

การเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.47) การผสมผสานและบูรณาการ ความรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.47) การพัฒนาครูและนักเรียน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.52) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.47-0.52 หมายความว่า มีการกระจาย ของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทาง เดียวกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้													
1.	การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	3.94	0.85	มาก	3.73	0.88	มาก	3.91	0.54	มาก	3.80	0.83	มาก
2.	การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้	3.94	0.57	มาก	3.84	0.83	มาก	4.00	0.63	มาก	3.88	0.75	มาก
3.	การจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้	3.63	0.89	มาก	3.51	0.98	มาก	3.36	0.67	มาก	3.51	0.92	มาก
4.	การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.94	1.00	มาก	3.67	0.99	มาก	3.91	0.83	มาก	3.76	0.96	มาก
รวม		3.86	0.69	มาก	3.69	0.82	มาก	3.80	0.58	มาก	3.74	0.76	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.75) การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.83) การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.96) การจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.75-0.96 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.57) การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.85) การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.00) การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.57-1.00 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.83) การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.88) การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.99) การจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.83 -0.99 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.63) การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.54) การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.83) การจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.54-0.83 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การนิเทศการศึกษา													
1.	การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน	3.81	0.83	มาก	3.29	0.79	ปานกลาง	3.27	0.65	ปานกลาง	3.39	0.80	ปานกลาง
2.	การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ	3.56	0.89	มาก	3.22	0.62	ปานกลาง	3.64	0.67	มาก	3.36	0.71	ปานกลาง
3.	การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.56	0.73	มาก	3.33	0.85	ปานกลาง	3.82	0.75	มาก	3.45	0.82	ปานกลาง
รวม		3.65	0.75	มาก	3.28	0.65	ปานกลาง	3.58	0.62	มาก	3.40	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.82) การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.80) การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.71-0.82 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.83) การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.73) การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.73-0.89 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.85) การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.79) การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.62-0.85 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.75) การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.67) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน

($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.65-0.75 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการแนะแนว

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การแนะแนว													
1.	การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ	3.81	1.11	มาก	3.67	0.75	มาก	3.91	0.70	มาก	3.74	0.82	มาก
2.	การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.94	1.00	มาก	3.88	0.90	มาก	3.82	0.87	มาก	3.88	0.91	มาก
3.	การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.94	0.85	มาก	3.80	0.94	มาก	3.82	0.87	มาก	3.83	0.90	มาก
4.	การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.88	0.81	มาก	3.76	0.93	มาก	3.82	0.75	มาก	3.79	0.87	มาก
รวม		3.89	0.89	มาก	3.78	0.81	มาก	3.84	0.70	มาก	3.81	0.80	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.91) การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.90) การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.87) การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.82-0.91 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.73) การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.00) การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.81) การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.81 - 1.11 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.90) การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.94) การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.93) การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.75-0.94 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.70) การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.75) การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.87) การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.70-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา													
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน	3.75	1.13	มาก	3.84	0.75	มาก	3.73	0.91	มาก	3.80	0.85	มาก
2.	การจัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.75	0.78	มาก	3.78	0.90	มาก	3.73	1.01	มาก	3.76	0.88	มาก
3.	การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา	4.06	0.77	มาก	3.90	0.80	มาก	4.00	0.89	มาก	3.95	0.80	มาก
4.	การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม	3.94	1.12	มาก	3.88	0.83	มาก	3.91	0.83	มาก	3.89	0.89	มาก
5.	การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	4.00	0.82	มาก	4.02	0.72	มาก	4.18	0.60	มาก	4.04	0.72	มาก
6.	การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.19	0.83	มาก	4.10	0.77	มาก	4.18	0.87	มาก	4.13	0.79	มาก
รวม		3.95	0.85	มาก	3.92	0.70	มาก	3.95	0.80	มาก	3.93	0.74	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.79) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน ที่กำหนดเพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.72) การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.80) การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้าง ระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.89) การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.85) การจัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อ ต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.72-0.89 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูล ค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัม เลขคณิตจากมากไป หาน้อยดังนี้ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ ต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.83) การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.77) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.82) การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.12) การจัดระบบบริการ และสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.78) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.77-1.13 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูล ค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยัม เลขคณิตจากมากไป หาน้อยดังนี้ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ ต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.77) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.72) การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.80) การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบ การทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.83) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.75) การจัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.72–0.90 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.87) การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.89) การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.83) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.91) การจัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.60-1.01 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ													
1.	การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และสถาบันอื่น	3.75	0.68	มาก	3.43	0.68	ปานกลาง	3.55	0.52	มาก	3.51	0.66	มาก
2.	การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน	3.56	0.63	มาก	3.43	0.76	ปานกลาง	3.55	0.69	มาก	3.47	0.72	ปานกลาง
3.	การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	3.56	0.81	มาก	3.41	0.86	ปานกลาง	3.45	0.69	ปานกลาง	3.45	0.82	ปานกลาง
4.	การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ	3.75	0.78	มาก	3.41	0.76	ปานกลาง	3.64	0.51	มาก	3.51	0.74	มาก
5.	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	3.63	0.72	มาก	3.33	0.88	ปานกลาง	3.55	0.69	มาก	3.42	0.82	ปานกลาง
รวม		3.65	0.68	มาก	3.40	0.66	ปานกลาง	3.55	0.49	มาก	3.47	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.66) การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.74) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.72) การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.82) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.66-0.82 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.68) การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.78) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.72) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.63) การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.63-0.81 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 0.68) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 0.76) การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = 0.76) การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = 0.86) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.68-0.88 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.49)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.51) การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.52) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.69) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.69) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.69 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 22 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น													
1.	การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการศึกษา	3.56	0.73	มาก	3.65	1.01	มาก	4.09	0.54	มาก	3.70	0.91	มาก
2.	การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ	3.94	0.77	มาก	3.67	0.99	มาก	3.91	0.70	มาก	3.76	0.91	มาก
3.	การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี	3.75	0.86	มาก	3.86	0.98	มาก	4.00	0.89	มาก	3.86	0.93	มาก
รวม		3.75	0.70	มาก	3.73	0.92	มาก	4.00	0.93	มาก	3.77	0.84	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรพตแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.93) การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.91) การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.91-0.93 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหา น้อยดังนี้ การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการ ในที่อื่นๆ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.77) การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.86) การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.73-0.86 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่า มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.98) การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.99) การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.98-1.01 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูล ค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียง อันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.54) การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริม วัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.89) การให้บริการด้านวิชาการที่ สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.54-0.89 หมายความว่า

มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่
สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 23 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา													
1.	การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อม ให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคมอื่น ที่ร่วมจัดการศึกษา	3.69	0.87	มาก	3.78	0.85	มาก	4.00	0.78	มาก	3.79	0.84	มาก
2.	การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน	3.81	0.66	มาก	3.80	0.91	มาก	3.82	0.41	มาก	3.80	0.80	มาก
3.	การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น	3.81	0.83	มาก	3.80	0.91	มาก	4.00	0.48	มาก	3.83	0.84	มาก
4.	การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น	3.81	0.83	มาก	3.78	0.94	มาก	3.73	0.65	มาก	3.78	0.87	มาก
รวม		3.78	0.73	มาก	3.79	0.86	มาก	3.89	0.50	มาก	3.80	0.79	มาก

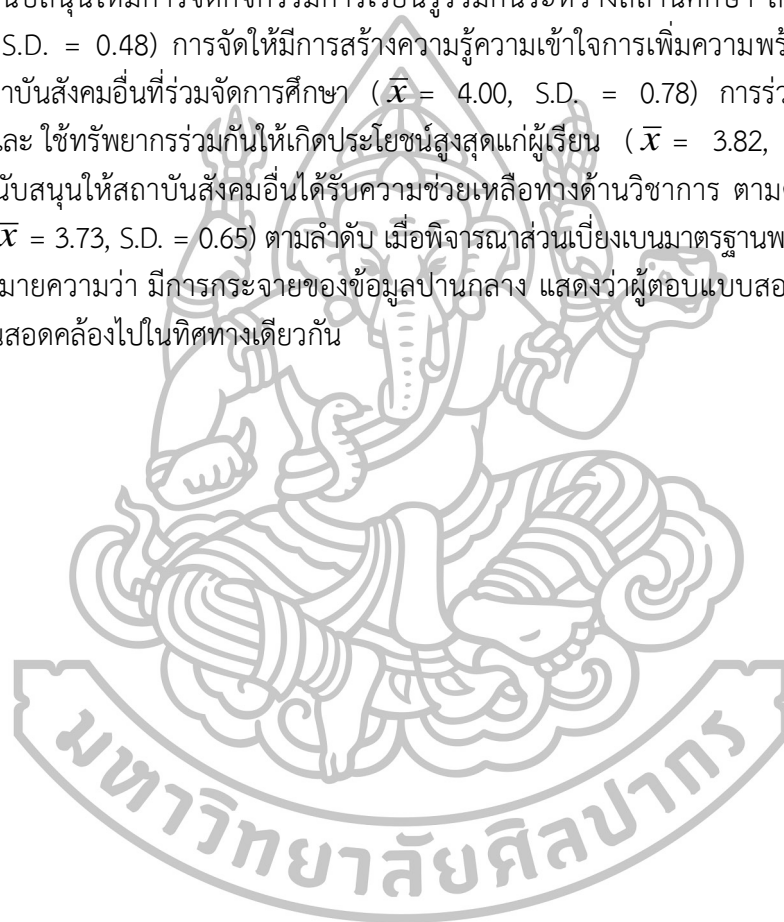
จากตารางที่ 23 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.84) การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและ ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.80) การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.84) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.80-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.66) การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.83) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.83) การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคมอื่น ที่ร่วมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.66-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.91) การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.91) การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคมอื่น ที่ร่วมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.85) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.85-0.94 หมายความว่า มีการกระจาย

ของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.48) การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.78) การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและ ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.41) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสม และจำเป็น ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.41-0.78 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 24 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา													
1.	การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา	3.81	0.91	มาก	3.71	0.96	มาก	4.09	0.94	มาก	3.79	0.94	มาก
2.	การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ	3.69	0.60	มาก	3.78	0.99	มาก	3.91	0.94	มาก	3.78	0.90	มาก
3.	การตรวจสอบและประเมินผลระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานวิชาการของสถานศึกษาไปปรับปรุงให้เหมาะสม	3.88	0.72	มาก	3.76	1.03	มาก	3.91	0.83	มาก	3.80	0.94	มาก
รวม		3.79	0.69	มาก	3.75	0.95	มาก	3.97	0.86	มาก	3.79	0.88	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การตรวจสอบและประเมินผลระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ไปปรับปรุงให้เหมาะสม ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.94) การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.94) การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.90-0.94 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การตรวจสอบและประเมินผลระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปปรับปรุงให้เหมาะสม ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.72) การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.91) การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.60-0.91 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.99) การตรวจสอบและประเมินผลระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปปรับปรุงให้เหมาะสม ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 1.03) การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.96-1.03 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.94) การตรวจสอบและ

ประเมินผลระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปปรับปรุงให้เหมาะสม ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.83) การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.83–0.94 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 25 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา													
1.	การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	3.88	0.62	มาก	3.92	0.84	มาก	4.27	0.65	มาก	3.96	0.77	มาก
2.	การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	4.13	0.81	มาก	3.88	0.86	มาก	4.27	0.65	มาก	3.99	0.83	มาก
3.	การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.94	0.68	มาก	3.84	0.92	มาก	4.00	0.89	มาก	3.88	0.86	มาก
รวม		3.98	0.61	มาก	3.88	0.82	มาก	4.18	0.70	มาก	3.94	0.76	มาก

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.83) การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.77) การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.77-0.86 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.81) การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.68) การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.62-0.81 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.84) การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.86) การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.84-0.92 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.65) การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.65) การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน

หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.89)
ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.65-0.89 หมายความว่า มีการกระจาย
ของข้อมูลค่อนข้างมากมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปใน
ทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 26 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ข้อ	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	กลุ่มบริหาร (n=16)			ครูปฏิบัติการสอน (n=49)			คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (n=11)			รวม (n=76)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา													
1.	การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา	3.81	0.75	มาก	3.80	0.84	มาก	4.00	0.78	มาก	3.83	0.81	มาก
2.	การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้	3.88	0.72	มาก	3.71	0.94	มาก	3.82	0.87	มาก	3.76	0.88	มาก
3.	การนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.81	0.98	มาก	3.55	0.92	มาก	4.00	0.78	มาก	3.67	0.94	มาก
รวม		3.83	0.74	มาก	3.69	0.86	มาก	3.94	0.74	มาก	3.75	0.82	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.81) การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.88) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.81-0.94 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

กลุ่มบริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.72) การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.75) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.72-0.98 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.84) การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.94) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.84-0.92 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.78) การนิเทศ ติดตามและ

ประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.78) การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.78-0.87 หมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน
บริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อ
จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน
บริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตาม
ตำแหน่งหน้าที่ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ดังแสดง
รายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหาร
แจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตาม
ตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

(n=76)

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	แหล่งความ แปรปรวน	df	Mean Square	F	Sig.
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการ การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2	.972	1.276	.285
	ภายในกลุ่ม	73	.762		
	รวม	75			
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.590	1.019	.366
	ภายในกลุ่ม	73	.579		
	รวม	75			
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.302	.787	.459
	ภายในกลุ่ม	73	.384		
	รวม	75			
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.308	.717	.492
	ภายในกลุ่ม	73	.430		
	รวม	75			
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.508	1.086	.343
	ภายในกลุ่ม	73	.468		
	รวม	75			

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหาร
แจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตาม
ตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)
(ต่อ)

(n=76)

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1	แหล่งความ แปรปรวน	df	Mean Square	F	Sig.
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.141	.259	.773
	ภายในกลุ่ม	73	.545		
	รวม	75			
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.773	2.900	.061
	ภายในกลุ่ม	73	.267		
	รวม	75			
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.195	.335	.716
	ภายในกลุ่ม	73	.583		
	รวม	75			
9. การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.013	2.264	.111
	ภายในกลุ่ม	73	.447		
	รวม	75			
10. การแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	.086	.131	.877
	ภายในกลุ่ม	73	.658		
	รวม	75			
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.009	.017	.984
	ภายในกลุ่ม	73	.557		
	รวม	75			
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.410	.988	.377
	ภายในกลุ่ม	73	.415		
	รวม	75			
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	.337	.473	.625
	ภายในกลุ่ม	73	.713		
	รวม	75			
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.049	.077	.926
	ภายในกลุ่ม	73	.634		
	รวม	75			

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) (ต่อ)

(n=76)

ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	แหล่งความแปรปรวน	df	Mean Square	F	Sig.
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.220	.278	.758
	ภายในกลุ่ม	73	.791		
	รวม	75			
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.429	.728	.486
	ภายในกลุ่ม	73	.589		
	รวม	75			
17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.349	.514	.600
	ภายในกลุ่ม	73	.680		
	รวม	75			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.268	.681	.509
	ภายในกลุ่ม	73	.393		
	รวม	75			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 76 คน ประกอบด้วย กลุ่มบริหาร จำนวน 16 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 49 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 76 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงและสามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหารงานวิชาการ โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 14 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.73) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.62) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.76) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.74) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.65) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.68) การแนะแนว ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.80) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.79) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.88) การวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.76) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.84) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.82) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.76) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.88) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.64) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.53) การนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงและสามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหาร โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากฝ่ายบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นกลุ่มงานหลักที่สถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา โดยผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยร่วมกันกำหนดภารกิจและขอบข่ายงานด้านต่างๆ ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการอันประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการ

พัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวยุวองค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนอกจากนี้ฝ่ายบริหารงานวิชาการยังส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จากขอบข่ายการดำเนินงานด้านวิชาการดังกล่าว ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สหวิทยาเขตสุพรรณภักดีฯ หรือแม้แต่ภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นับตั้งแต่การประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งนับว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรต้องการ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน จากการทำงานตามภารกิจและขอบข่ายงานด้านวิชาการดังที่กล่าวข้างต้น จึงส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

จิรพิพรรธ ธรรมแท้ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กัมพล ชันทะวงษ์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมกิต บุญยะโพธิ์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับศราวุธ กาญจนสุขเมธิน ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โสภางค์ วงศ์นาคเพ็ชร ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุกูล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีวิชัย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุทธิลักษณ์ ผูกพัน ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ชูช่วง ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัย เขต 2 การบริหารงานวิชาการในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฉัตรสุดา อมรชาติ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุคริริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคริริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิลวรรณ วัฒนา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก 14 ด้าน โดยด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุด รองลงมา คือ การจัด การเรียนการสอนในสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การแนะแนว การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต น้อยที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา จากผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยขอเสนอผลอภิปรายในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ได้ตระหนักและเล็งเห็น ถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่จะนำมา ซึ่งความสำเร็จและคุณภาพการศึกษา ขณะที่หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง และใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนทั่วประเทศ มีมาตรฐานทางด้านการศึกษาอยู่ใน ระดับเดียวกัน การพัฒนาหลักสูตรเช่นนี้จึงมีเนื้อหาสาระที่ค่อนข้างกว้างและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานรวมถึงผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาของโรงเรียน บรรหารแจ่มใสวิทยา 1 จึงมีการนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบท

ของสถานศึกษาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดการนำประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยมีการจัดตั้ง คณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชา ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพของท้องถิ่น และบุคคลสำคัญในชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 จัดทำขึ้น จากนั้นวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้น วิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนรวมทั้งปัญหาที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น โดยครูผู้สอนจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม คำอธิบายรายวิชา หน่วยการ เรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น มีการนำหลักสูตรไปใช้ ติดตาม ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน บรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทาง การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ศราวุธ กาญจนสุขเมธิน ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนา หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ ด้านการพัฒนาหรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวางแผนเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพราะการวางแผนจะช่วยกำหนด ทิศทางและทำให้บุคลากรเข้าใจตรงกันถึงขั้นตอนดำเนินงานหรือแนวทางการปฏิบัติงานอันจะก่อ ให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นระบบ และส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายของงานวิชาการ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้เห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น ทางโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยเริ่มจากวางแผนเพื่อกำหนดแนวทาง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการวางแผนเพื่อกำหนด แนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ชัดเจน มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทาง การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานดังกล่าว จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ศราวุธ กาญจนสุขเมชิน ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผลวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ร่วมกันระดมความคิด วางแผนงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นไปตามคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยทางฝ่ายบริหารงานวิชาการได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (Moderate Class, More Knowledge) ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ดังที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 4 เรื่องแนวการจัดการศึกษา โดยมีสาระระบุเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 22 และมาตรา 24 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สอดคล้องกับ กิ่งแก้ว เพ็ญศิลา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อังคณา มาศเมฆ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง

การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา โดยมีความสำคัญต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง เพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับแนวความคิดของสันติ บุญภิรมย์ ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับ ดังนั้นฝ่ายบริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมกันศึกษา วิเคราะห์และทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อประเมินสถานภาพของโรงเรียน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระโครงสร้างหลักสูตร แนวทางจัดการเรียนรู้และเวลาเรียน รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น จัดทำเอกสารหลักสูตรเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและขออนุมัติใช้หลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินงานดังกล่าวจึงส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทิพย์ภรณ์ เตียวเจริญ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ชูช่วง ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โสภา วงษ์นาคเพ็ชร ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ฝ่ายบริหารและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จึงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยศึกษาและทำความเข้าใจในตัวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ที่ระบุแนวการจัดการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ให้นักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จึงส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จีรพิพรรธ ธรรมแท้ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วสันต์ ปรีดานันต์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก และมีค่ามัธยฐานเกณฑ์มากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีการดำเนินงานและให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนค่อนข้างมาก เนื่องจากการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้ครูผู้สอนทราบว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม หรือมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ซึ่งทโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ได้ดำเนินการอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม โดยเริ่มตั้งแต่การประชุม วางแผน ดำเนินงานร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ทั้งในด้านการประเมินระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ เพื่อกำหนดเป็นระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังส่งเสริมและสนับสนุนส่งครูเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดผลประเมินผล ที่ถูกต้องตรงตามเป้าหมายของการวัด มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ดำเนินการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ ผู้เรียนได้รับการประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ รวมทั้งดำเนินการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน จากการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับกัมพล ชันทะวงษ์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สอดคล้องกับ จิรพิพรรธ ธรรมแท้ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกนต์ฤทัย นามมาลา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษา สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พรพิมล คำมะยอม ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุกูล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เสาวนีย์ เพชรทรัพย์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อังคณา มาศเมฆ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษา ท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ใน ระดับมาก

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน และเห็นถึง ความสำคัญของการทำวิจัยค่อนข้างน้อย อีกทั้งทางโรงเรียนยังขาดการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการ ทำวิจัยให้แก่ครูผู้สอน ทำให้ครูบางท่านขาดแนวทางในการทำการวิจัยที่ถูกต้อง ขาดการส่งเสริม รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งยังขาดการสนับสนุนให้ครูนำ ผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการของจัดการเรียนการสอนของศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พิชัย จุลวรรณโณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ปัญหาที่พบในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำวิจัย 2) ครูไม่ให้ความสำคัญกับงานวิจัย 3) งานวิจัยที่ทำขึ้นมาเพื่อตรวจไม่ได้นำไปใช้ ได้จริง 4) งานวิจัยไม่เต็มรูปแบบไม่สามารถนำมาเสนอเผยแพร่ได้ 5) ขาดงบประมาณในการสนับสนุน การทำวิจัย ซึ่งแท้ที่จริงที่แล้วงานวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญและเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ที่ได้บัญญัติไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาในมาตรา 24 วรรค 5 ได้กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ และในมาตราที่ 30 บัญญัติไว้ว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละ ระดับการศึกษา การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ สุพรรณิ โสภี ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พรพิมล คำมะยอม ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา โดยกำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาผู้เรียนให้เกิด

การเรียนรู้ที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด น่าจะเป็นเพราะฝ่ายบริหาร และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานที่จัดการศึกษา ร่วมกันจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้แต่ละแหล่งเพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดนโยบายให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการในรายวิชาต่างๆ กับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการเชิญวิทยากรภายนอกและนักปราชญ์ท้องถิ่น มาให้ความรู้ในด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านโทษภัยของยาเสพติด ด้านการป้องกันตัวเองจากการมีเพศสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านการขับร้อง เพลงอีสาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ERIC) สวนสุขภาพ สวนสมุนไพร เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมนำนักเรียนไปทัศนศึกษาไปยังแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ เปิดประสบการณ์ใหม่ๆ และนำผลที่ได้ไปประยุกต์ในการศึกษาและการดำรงชีวิต อีกทั้งทางโรงเรียนได้จัดโครงการนำบุคลากรทางการศึกษาเดินทางไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ฉัตรสุดา อมรชาติ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุพรรณิ โสภี ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด

9. ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้บริหาร และฝ่ายบริหารงานวิชาการควรสร้างความตระหนักให้แก่คณะครูและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจกระบวนการนิเทศอย่างแท้จริง ว่าการนิเทศ เป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงและ

ส่งเสริมครูให้พัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อที่จะเอาความสามารถของครูออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันจะส่งผลถึงคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียน สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ ข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางาน การจัดการศึกษาทุกด้าน สอดคล้องกับ กัมพล ชันทะวงษ์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับ วัชรินทร์ ปะนามะเก ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุภารัตน์ วีรสันนา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติด้านการนิเทศ การศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เสาวนีย์ เพชรทรัพย์ ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการ นิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ นิสา ศูนย์ประทุม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และได้ศึกษาแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้ผลดังนี้ 1) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา 2) สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็น กระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มี คุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง 3) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ 4) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่างๆ โดยเน้นการนิเทศการร่วมมือ ช่วยเหลือกันแบบกัลยามิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วย เพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่นตามความเหมาะสม ดังนั้นโรงเรียนบรรหาร

แจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จึงควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ และดำเนินการนิเทศอย่างจริงจัง โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการในการนิเทศ กำหนดหน้าที่ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน ดำเนินการนิเทศภายในให้มี คุณภาพทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการนิเทศอย่างเป็นระบบและนำไปใช้ในวางแผนเพื่อปรับปรุงและ พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งกำกับติดตามความก้าวหน้าหลังการนิเทศอย่าง ต่อเนื่อง

10. ด้านการแนะแนว ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนวเป็นอย่างมาก มีการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี โดยดำเนินการจัดชั่วโมงกิจกรรมการแนะแนวให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น อาทิตย์ละ 1 ชั่วโมง โดยวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียนนั้น จะเน้นในด้านการ ศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้ ในส่วนของด้านอาชีพทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองในทุกๆ ด้าน รู้และเข้าใจโลกของ งานและอาชีพอย่างหลากหลาย มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ และสามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ ตนเองมีความถนัดและสนใจ ในส่วนของด้านส่วนตัวและสังคม ทางโรงเรียนจะเน้นให้ผู้เรียนรู้จักและ เข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีทักษะชีวิตและสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตให้อยู่ ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กล่าวไว้ว่า การแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถ ปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมและพัฒนา ให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวและมีการประสานเครือข่ายความร่วมมือดำเนินงาน แนะแนวระหว่างสถานศึกษา บ้าน สถาบันศาสนา ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งให้การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จากการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการแนะแนวของโรงเรียนบรรหาร แจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วนิดา คำชมพู ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอณาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอณาแก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุกุล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บรรลือ พลพันธ์ ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครู วิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครู วิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการแนะแนวการศึกษา อยู่ในระดับมาก

11. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผลการศึกษวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ให้ความสำคัญและสร้างความตระหนักร่วมกันเพื่อให้บุคลากรเกิดการเข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา เนื่องด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยเหตุนี้ ทางโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จึงได้ดำเนินการ การจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร ทรัพยากร มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน มีการจัดระบบบริการและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน จากการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาที่เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน จึงส่งผลให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ศราวุธ กาญจนสุขเมธิน ที่ทำการศึกษวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และผู้แทนครู ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมาก สอดคล้องกับ บรรลือ พลพันธ์ ที่ทำการศึกษวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู วิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก

12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 นั้น ยังขาดแผนและรูปแบบในการดำเนินงานที่ชัดเจน ขาดความเข้าใจที่ตรงกันของคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการบริการความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นผ่านกิจกรรมต่างๆ และการทำงานนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการติดต่อสื่อสาร การประสานงานในด้านต่างๆ ซึ่งอาจจะยังไม่ค่อยชัดเจนนัก อีกทั้งครูยังมีภาระงานด้านการเรียนการสอนค่อนข้างมาก ทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น ยังขาดรูปแบบที่ชัดเจนและต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นิสา ศูนย์ประทุม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พรพิมล คำมะยอม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุทธิลักษณ์ ผูกพัน ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร ฝ่ายบริหารงานวิชาการ รวมทั้งครูผู้สอน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ควรตระหนักและให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ประสานงานกับชุมชน องค์กรต่างๆ ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้บุคคลในชุมชนเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ และพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการและก้าวทันตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 29 ว่าด้วยให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ตลอดจน

ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพัฒนาของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยทางโรงเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ซึ่งในการดำเนินงานดังกล่าวเป็นสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างโรงเรียนและชุมชน จากการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการด้านการ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พรพิมล คำเมษยอม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิสา ศูนย์ประทุม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นอยู่ในระดับมาก

14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดศึกษาอื่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยในทุกๆ ปีการศึกษา ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเปิดโลกวิชาการ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนจากสถานศึกษาภายนอก บุคคล รวมทั้งหน่วยงานที่สนใจเข้าร่วมศึกษาเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น และส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม พร้อมทั้ง ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน นอกโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการด้านการส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ชูช่วง ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชาชน การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นุฎล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก

15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องในการดำเนินงาน โดยทางโรงเรียนได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เริ่มจากแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในขอบข่ายของงานวิชาการร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล เอกสาร เพื่อจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา โดยในระเบียบได้ระบุแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานของวิชาการไว้อย่างชัดเจน และนำสู่การปฏิบัติ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความเหมาะสม นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดทำเอกสารวิชาการในลักษณะของคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง พร้อมทั้งเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พรพิมล คำมะยอม ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

16. ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฝ่ายบริหารได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เนื่องจากหนังสือแบบเรียนมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นสื่อการเรียนที่มีเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยให้สนองต่อความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทางโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกหนังสือในโรงเรียน ดังนี้ 1) สำรวจและศึกษารายการหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัดเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2) ประสานหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อคัดเลือกหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัด 3) พิจารณาคัดเลือกหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และหลักสูตรสถานศึกษา 4) ประสานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อดำเนินการสั่งซื้อหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัด 5) ประสานหัวหน้าสายชั้นในการตรวจรับหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัดและตรวจนับจำนวน 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้รับหนังสือเรียนเพื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการ ด้านการคัดเลือกหนังสือเรียนแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทิพยาภรณ์ เทียวเจริญ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหาร งานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยเริ่มจากการมุ่งเน้นพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี โดยสนับสนุนครูเข้าร่วมการอบรมในโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้นทั้งในส่วนภาครัฐและภาคเอกชน มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางโครงการ โดยมีการกำหนดกิจกรรมการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีลงในแผนการปฏิบัติงานประจำปี มีการพัฒนาบุคลากรในด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา มีการเข้าร่วมเครือข่ายทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ อาทิ เช่น เข้าร่วมการอบรมเชิงสัมมนาปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยี การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance learning information technology) และโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้ดิจิทัลคอนเทนต์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำนักงานและสื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน และยังนำความรู้ที่ได้มาขยายผลให้กับบุคลากรในโรงเรียนได้เกิดการพัฒนาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 64 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุกูล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน บรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการ ของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาใน ทุกระดับ งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารการศึกษาก็เพื่อ ตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารงาน วิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนั้น การบริหารงานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน แสดงความคิดเห็น ระดมความคิด เพื่อก่อให้เกิดความรู้และ วิธีการใหม่ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการ จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและให้หน่วยงานทางการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร กลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน โดยเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งเป็น ลูกหลานของชุมชน ในขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็น เจ้าของร่วมกัน จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ฝ่ายบริหาร ครูปฏิบัติการสอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหาร แจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อาทิตยา วงศ์ศา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าผู้บริหาร สถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุพรรณณี โสภี

ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นิลวรรณ วัฒนา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพทางตามตำแหน่ง พบว่า สถานภาพทางตำแหน่งที่แตกต่างกันมีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นุกูล เวศสุวรรณ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เสาวนีย์ เพชรทรัพย์ ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ดำเนินการบริหารงานวิชาการและจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ควรให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยมีการการจัดตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ประเมินผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน หรือกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

2. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ควรให้ความสำคัญกับด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้เข้าใจถึงการนิเทศการศึกษา มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศที่มีบทบาท

และหน้าตัวอย่างชัดเจน จัดทำคู่มือการการนิเทศ เอกสารประกอบการนิเทศ ปฏิทินการวางนิเทศ และจัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

3. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ควรให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษา โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านวิชาการ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีศูนย์บริการทางวิชาการให้แก่ชุมชนเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ภาคผนวก

ที่ ศธ 0520.203.2 / ๓๘๘

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๑

ด้วย นางสาวจิราพร ลิ้มประเสริฐ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๙” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในภาพรวม ดังนั้นขอเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลและเกิดประโยชน์ ในการนำผลการวิจัยมาหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 ในโอกาสต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจิราพร ลิ้มประเสริฐ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ [] ชาย [] หญิง	[] 1
2	อายุ [] น้อยกว่า 30 ปี [] 30-40 ปี [] 41-50 ปี [] 51 ปีขึ้นไป	[] 2
3	ระดับการศึกษา [] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ปริญญาตรี [] ปริญญาโท [] ปริญญาเอก [] อื่นๆ (โปรดระบุ)	[] 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ [] ผู้อำนวยการสถานศึกษา [] รองผู้อำนวยการสถานศึกษา [] หัวหน้าระดับชั้น [] หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ [] ครูปฏิบัติการสอน [] คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	[] 4
5	ประสบการณ์ในการทำงาน [] ไม่เกิน 10 ปี [] 11-20 ปี [] 21-30 ปี [] 31 ปีขึ้นไป	[] 5

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน
โดยพิจารณาดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับที่ 4 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับที่ 3 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับที่ 2 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับที่ 1 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับกรให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น							
1	วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้น						[] 6
2	วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ						[] 7
3	การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น						[] 8
4	การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น						[] 9
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ							
5	การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						[] 10
6	การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						[] 11
7	การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน						[] 12
8	การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา						[] 13
9	การกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						[] 14

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
10	การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้						[] 15
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา							
11	การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						[] 16
12	การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						[] 17
13	การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน						[] 18
14	การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้						[] 19
15	การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						[] 20
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
16	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน						[] 21
17	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา						[] 22
18	การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน						[] 23
19	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						[] 24
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
20	การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						[] 25
21	การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา						[] 26

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
22	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						[] 27
23	การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						[] 28
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน							
24	การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ						[] 29
25	การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา						[] 30
26	การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ						[] 31
27	การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น						[] 32
28	การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียน						[] 33
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา							
29	การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน						[] 34
30	การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้						[] 35
31	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย						[] 36
32	การผสมผสานและบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้						[] 37
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้							
33	การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						[] 38
34	การจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้						[] 39

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
35	การจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้						[] 40
36	การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา						[] 41
9. การนิเทศการศึกษา							
37	การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน						[] 42
38	การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ						[] 43
39	การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						[] 44
10. การแนะแนว							
40	การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ						[] 45
41	การจัดระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน						[] 46
42	การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน						[] 47
43	การดูแล กำกับ นิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ						[] 48
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา							
44	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและความต้องการของชุมชน						[] 49
45	การจัดระบบบริการและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน						[] 50

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
46	การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพการศึกษา						[] 51
47	การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้น การมีส่วนร่วม						[] 52
48	การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐาน ที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก						[] 53
49	การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ ต่อสาธารณชน						[] 54
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ							
50	การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน และสถาบันอื่น						[] 55
51	การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัด กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน						[] 56
52	การส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร						[] 57
53	การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ						[] 58
54	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการ						[] 59
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							
55	การระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอก และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา						[] 60
56	การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่ อื่นๆ						[] 61
57	การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริม วัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี						[] 62

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
14 . การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา							
58	การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมกับบุคคล ชุมชน และ สถาบันสังคมอื่น ที่ร่วมจัดการศึกษา						[] 63
59	การร่วมกับสถาบันอื่นจัดการศึกษาและใช้ ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน						[] 64
60	การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันสังคมอื่น						[] 65
61	การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสมและจำเป็น						[] 66
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา							
62	การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบเพื่อจัดทำระเบียบและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา						[] 67
63	การนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ						[] 68
64	การตรวจสอบและประเมินผลระเบียบและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ไปปรับปรุงให้เหมาะสม						[] 69
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา							
65	การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนที่มี คุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา						[] 70
66	การจัดทำหนังสือเรียน หรือหนังสือเสริม ประสบการณ์แบบฝึกหัด ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน						[] 71
67	การตรวจและพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัดเพื่อใช้ ประกอบการเรียนการสอน						[] 72

ข้อ ที่	ผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา							
68	การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่อง การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา						[] 73
69	การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษาโดยจัดตั้งเครือข่าย ทางวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้						[] 74
70	การนิเทศ ติดตามและประเมินผลบุคลากร ในการจัดการ ผลิตใช้ และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา						[] 75

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวจิราพร ลี้มประเสริฐ
ที่อยู่	88 หมู่ 3 ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่ทำงาน	โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรและวิทยาศาสตร์ (วท.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีวครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2557	ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. ศูนย์พัฒนาหนังสือ ชุดฝึกอบรมวิทยากรแนะนำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียน ชุดที่ 13. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- _____. กรมวิชาการ. เอกสารเจาะลึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555.
- _____. กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- _____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย จำกัด, 2553.
- _____. แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555.
- _____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- กรณ์ย์พล วิวรรณมงคล. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น. ม.ป.ท.,ม.ป.ป.
- กันต์ฤทัย นามมาลา. “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- กัมพล ชันทะวงษ์. “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขต ปราสาทพญาไพร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.” ศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น 7, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2556) : 1-2.
- กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ) การค้นคว้า อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.” สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร ,2558.

- กุลฑรี พิกุลแก้ว. การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2551.
- ฉันท ชาติทอง. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, 2552.
- จรรณี แก้วเอี่ยม. เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมีอาชีพ. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์, 2557.
- จันทรานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : บั๊คพอยท์ จำกัด, 2553.
- จิตมา วรรณศรี. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557.
- จิรพิพรรธ ธรรมแท้. “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2557.
- ฉัตรสุดา อมรชาติ. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2.” มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558) : 1.
- ชวลิต ชูกำแพง. การประเมินการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2553.
- ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์. การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์, 2556.
- ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ. “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2555.
- นิลวรรณ วัฒนา. “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี.” สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- นิตา ศูนย์ประทุม. “สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- นุกูล เวศสุวรรณ. “ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2550

- บรรลือ พลพันธ์. “สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคายเขต 3.” วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. **การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.
- ประภัสสร แป้นหว่าง. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2555.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553.
- พรพิมล คำมะยอม. “สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3.” วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557.
- พระบรมราชาบาท. **พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ วันที่ 27 กรกฎาคม 2524**. เข้าเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559 เข้าถึงได้จาก <https://nawaporn.wordpress.com>
- พระเสถียรนันท์ สุตาดี. “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญการศึกษา : โรงเรียนวชิรมกุฏ.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- _____ **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : แฮร์สอ็อปเคอร์มิส, 2553.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด, 2557.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. **การจัดการและการบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2550.
- มาลีณี จุฑาปะมา. **จิตวิทยาการแนะแนว**. บุรีรัมย์ : เรวัตการพิมพ์, 2552.
- รุ่ง แก้วแดง. **โรงเรียนนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2546.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา จำกัด, 2557.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 5 สงขลา : โรงพิมพ์นำศิลป์, 2554
- โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1. “รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555-2557.” เอกสารฝ่ายบริหารงานวิชาการ, 2557
- _____ “รายงานผลการประเมินภายนอกกรอบสาม.” เอกสารฝ่ายนโยบายและแผน, 2557

- วชิราภรณ์ พรหมนาทม. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- วนิดา คำชมภู. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม, 2554.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. เอกสารคำสอน **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์, 2543.
- วิภา ทองหง่า. “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- วสันต์ ปรีดานันต์ “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม.” การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- ศราวุธ กาญจนสุขเมธิน. “สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. **การวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด, 2556.
- สงัด อุทรานันท์. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2538.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. **สรุปผลการวิจัย PISA 2015**. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- สนธยา เผือกยาน. “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทพรัตนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม, 2550.
- สมนึก ภัททิยธนี. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สมศักดิ์ ชูช่วง. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2551.

- สมิต สัจฉกร. การวางแผนปฏิบัติงาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553.
- สันติ บุญภิรมย์, การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์, 2553.
- _____ การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์, 2552.
- สาคร สุขศรีวงศ์. การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ : จี.พี.ไซเบอร์พริ้นท์, 2551.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 “รายงานผลการทดสอบระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2557.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2543.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.
- _____ คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- _____ คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.
- _____ คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- _____ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.
- _____ แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.
- _____ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557-2561. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.
- _____ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

- _____ . แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.
- _____ . แนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.
- _____ . มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- _____ . สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. คู่มือเส้นทางครุมีอาชีพสำหรับครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. “แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2557 – 2561).” วารสารวิจัยการศึกษา 2. 2 (มกราคม-มีนาคม 2557) .
- _____ . รายงานวิจัยและพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2 (ฉบับสรุป). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2556.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557. ” กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด, 2557.
- _____ . สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร.” กรุงเทพฯ : สกศ., 2559.
- _____ . “โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) สะท้อนปัญหาและทางออกต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย.” กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี, 2558.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552.
- สุทธิลักษณ์ ผูกพันธ์. “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.” วิทยาลัยนครราชสีมา สาขาการบริหารการศึกษา 9, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2558): 32.
- สุนันทา เลานันท์. การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งนภา, 2531.
- สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : เดอะโนเวลตีแชนแนล, 2546.

- สุพรรณิ โสภี. “สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- สุวิมล ว่องวานิช. **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- เสาวนีย์ เพชรทรัพย์. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีธานี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2549.
- โสภา วงศ์นาคเพ็ชร. “การบริหารงานวิชาการกับสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- อังคณา มาตเมฆ. “การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- อาทิตยา วงศ์ศา. “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.” **มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง** 4, 1 (เมษายน-กันยายน 2558) : 42-45.
- อุดม เขยกิจวงศ์. **หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2545.

ภาษาต่างประเทศ

- Beach, D. and Reinhartz, J. **Supervisory Leadership : Focus on Instruction**. Massachusetts : Allyn and Bacon, 2000.
- Best, John W. **Research in Education**. Englewood Cliffs : Prentice- Hall, 2006.
- Good, Carter V. **Dictionary Of Education**. 3rd ed. New York : Mc Graw Hill, 1973.
- Hilda, Taba. **Curriculum Development Theory and Practice**. New York : Harcourt Brace and World, 1962.
- Hirsch, Eric. “Promotion Best Practices in Virtual Campuses,” **AACE Journal** 17, 3 (July 2009) : 75-92.
- Krejcie, Robert and Morgan, Daryle W. “Determining Sample Size for Reserch Activities,” **Jornal for Educational and Psychological Measurement** 30, November. 1970.

- Likert, Rensis. **The Human Organization**. New York: McGraw-Hill Book Co., 1967.
- Lunenburg Fred C., and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012.
- Skilbeck, M. **School – Based Curriculum Development**. London : Harper & Row, 1984.
- Smith, Edward W. and others. **The Educator’s Encyclopedia**. New Jersey : Prentice Hall, 1961. p. 170.
- Stansfield, Mark. “A Best Practices Fof School,” **Higher Education** 12, 4 (October 2008) : 130-145.
- Sullivan, S. and Glanz, J. **Supervision that improves teaching and learning : Strategies and teachiques**. 3rd ed. California : SAGE, 2009.

